

原住民族語言研究發展中心106年族語繪本

i Lomio kay Culige

羅密歐與茱麗葉

-南王卑南語-

Lomiow 羅密歐

i Lomiow i, bangesar aw inaba dra anger. muka kurenanga dra waarakan i, marekalradram kan Culiyē aw marekasagar nadru.

他是個心地善良又風度翩翩的男子，在一個家族舉辦的舞會中邂逅了茱麗葉，從此墜入情網。

Culiyē 茱麗葉

i Culiyē i, a salaw patrengtreng dra anger. mulelep dra kakuwatisan i Lomiow i, maruwa tremekel dra miibulr dra puwatremel panau dratu nirangeran.

她是個對感情執著的深情女子，願意為了心愛的羅密歐服下毒藥，為愛忠貞。

Lawlunse sinpusang 勞倫斯神父

i Lawlunse i, a sinpusang a salaw mingalad. kemiyaangeanger dra parekainaba kanadru na merekaawiles na druwaya rumaenan. aw kemuret dra kakalrangan. amawna, adri maruwa pakurenang dratu nirangeran. likudran i, mulelep dra kakuwatisan. 他是位道德名望崇高的神父，而為了化解兩大家族的仇恨，想出了周詳的計畫，可惜人算不如天算，終究悲劇還是發生了。

Palise 巴里斯

i Palise i, lrarlak aw bangesar. mimanay kantaw. maranger mikataguwin kan Culiyē. amawna, adri mulaesi.

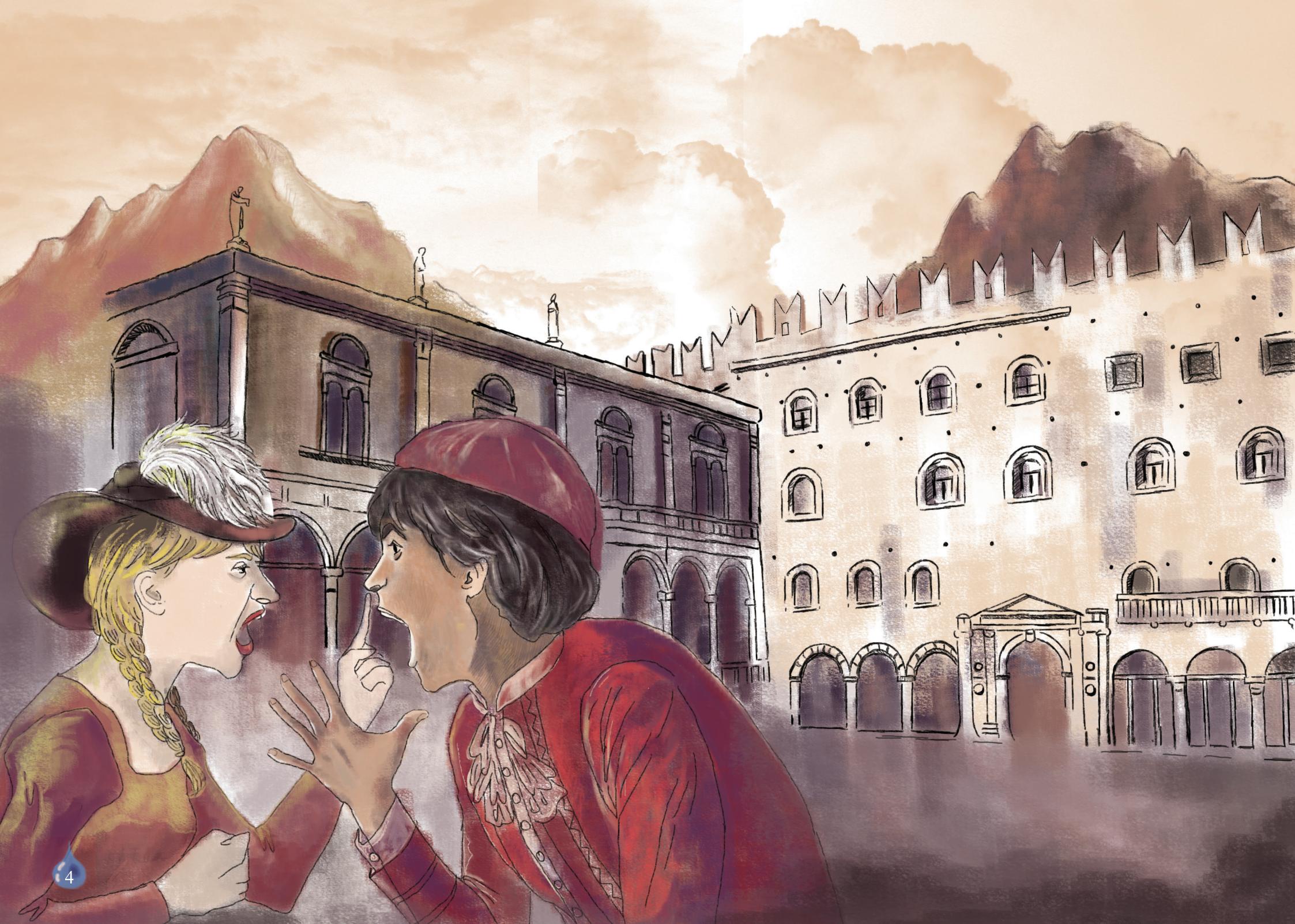
有錢有勢，英俊挺拔的年輕貴公子，追求茱麗葉，希望其成為妻子，但終究仍未能成功。

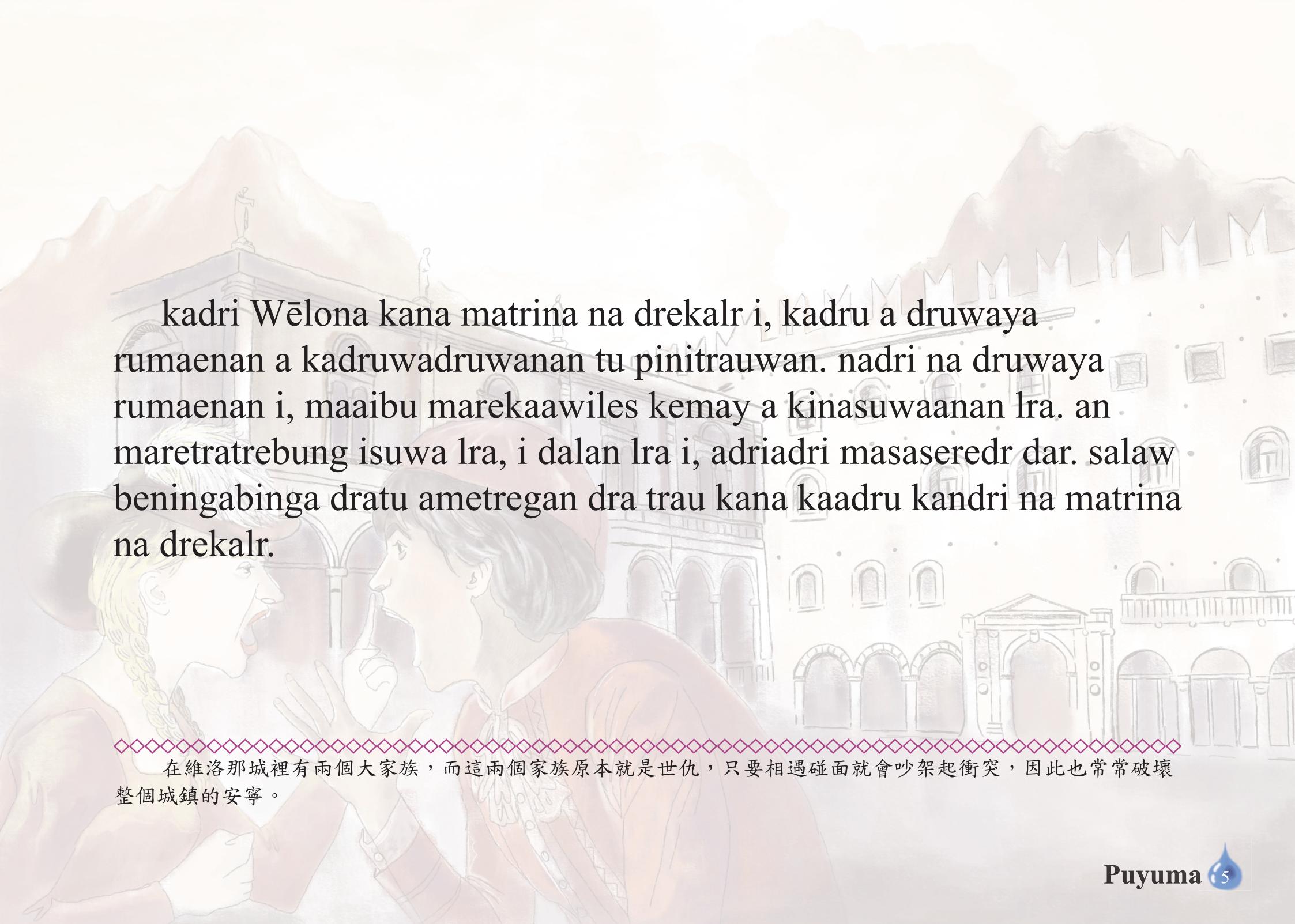

Tipote 提伯特

i Tipote i, tu wawadiyan dra kinareasa kan Culiyē. a mames ramu a trau. likudran i, tu pinatrayaw kan Lomiow.

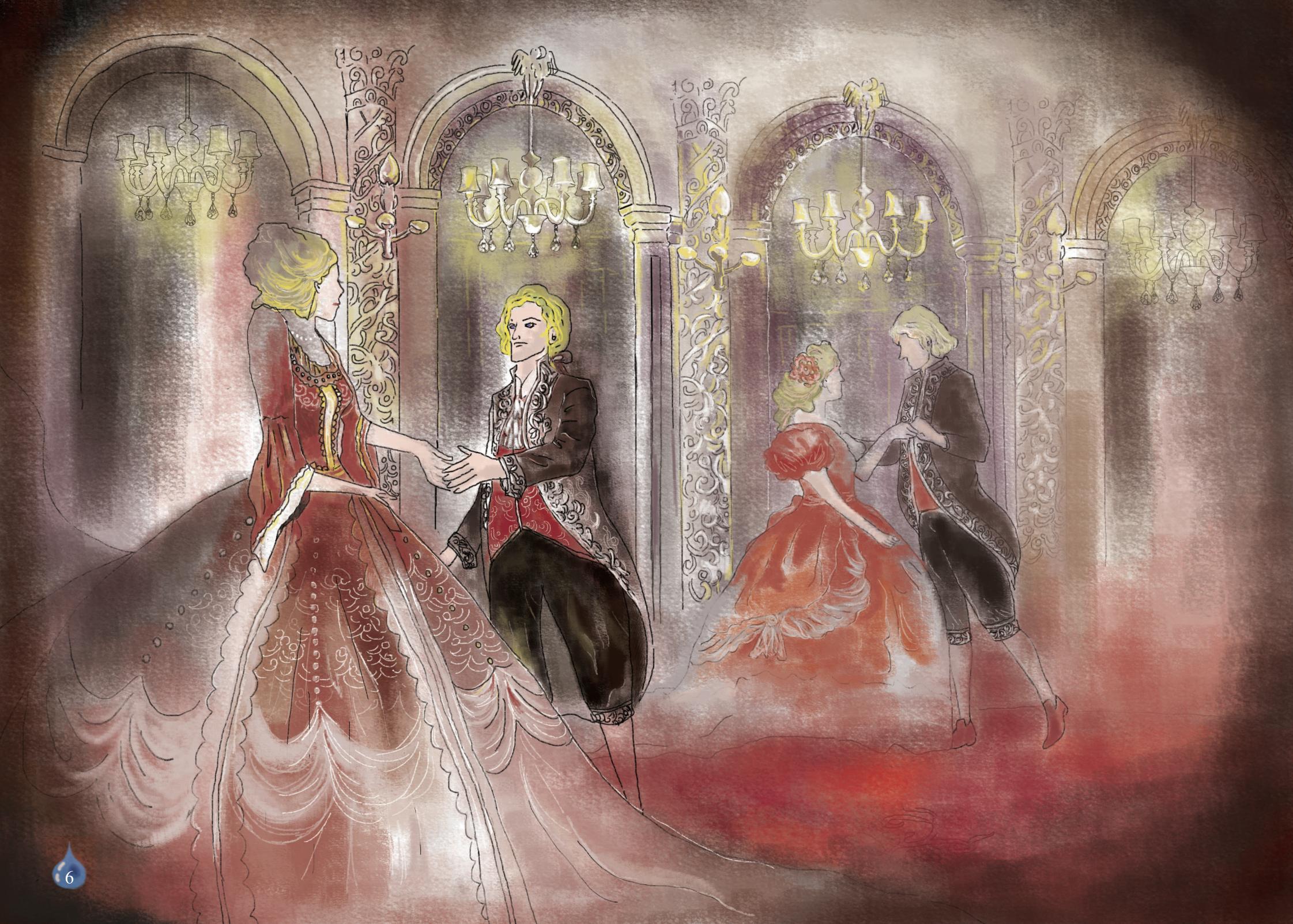
茱麗葉的表哥，性情暴躁，後為羅密歐所打死。

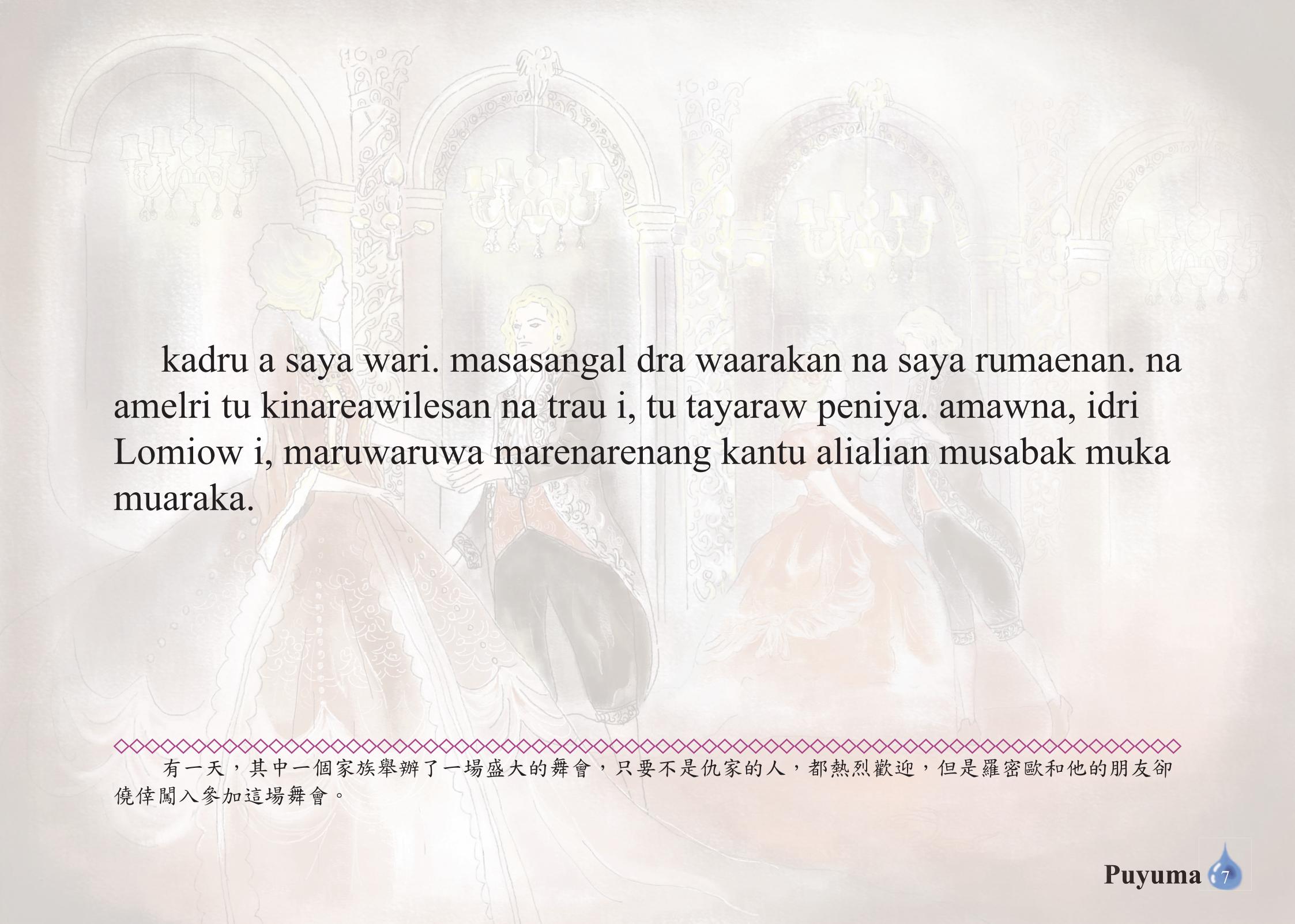

kadri Wēlona kana matrina na drekalr i, kadru a druwaya
rumaenan a kadruwadruwanan tu pinitrauwān. nadri na druwaya
rumaenan i, maaibu marekaawiles kemay a kinasuwaanan lra. an
maretratrebung isuwa lra, i dalan lra i, adriadri masaseredr dar. salaw
beningabinga dratu ametregan dra trau kana kaadru kandri na matrina
na drekalr.

在維洛那城裡有兩個大家族，而這兩個家族原本就是世仇，只要相遇碰面就會吵架起衝突，因此也常常破壞整個城鎮的安寧。

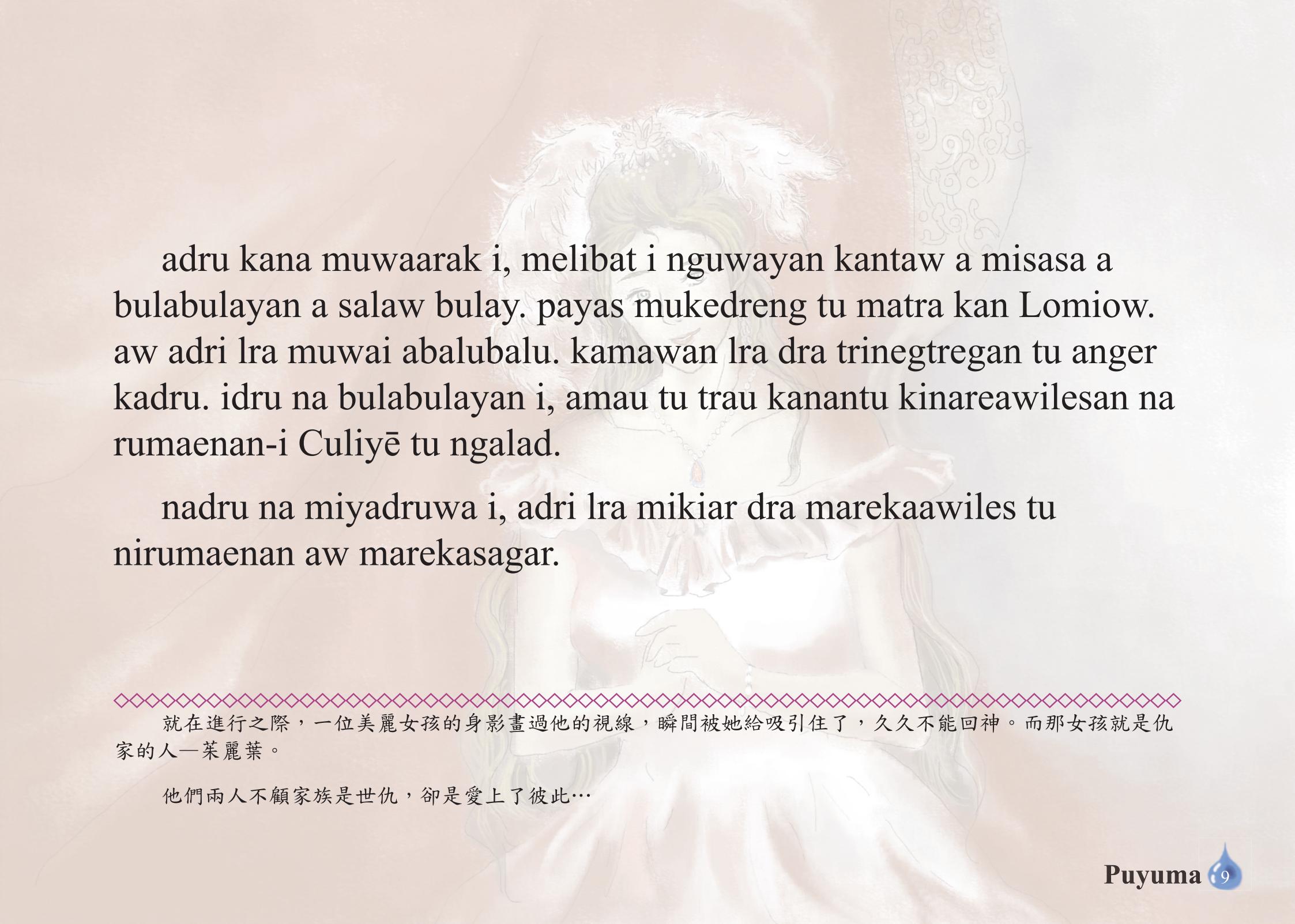

kadru a saya wari. masasangal dra waarakan na saya rumaenan. na amelri tu kinareawilesan na trau i, tu tayaraw peniya. amawna, idri Lomiow i, maruwaruwa marenarenang kantu alalian musabak muka muaraka.

有一天，其中一個家族舉辦了一場盛大的舞會，只要不是仇家的人，都熱烈歡迎，但是羅密歐和他的朋友卻僥倖闖入參加這場舞會。

adru kana muwaarak i, melibat i nguwayan kantaw a misasa a bulabulayan a salaw bulay. payas mukedreng tu matra kan Lomiow. aw adri lra muwai abalubalu. kamawan lra dra trinegtregan tu anger kadru. idru na bulabulayan i, amau tu trau kanantu kinareawilesan na rumaenan-i Culiyē tu ngalad.

nadru na miyadruwa i, adri lra mikiar dra marekaawiles tu nirumaenan aw marekasagar.

就在進行之際，一位美麗女孩的身影畫過他的視線，瞬間被她給吸引住了，久久不能回神。而那女孩就是仇家的人—茱麗葉。

他們兩人不顧家族是世仇，卻是愛上了彼此…

i Lomiow kay Culiyē i,
marekalradram kana waarakanan aw marekasagar

puludus lra na muwarakan. idri Lomiow i, tu pitrangaraw na dinawayan muka trempaya kan Culiyē. tu atremelaw tu lima kan Culiyē, “igelayan, amau na Biruwa i Ciyupite na padadikes kananta lima. karuwa ku semupeng kanu lima nay?” kema kiyumalr kan Culiyē.

“iuwa dra inaba idru na Biruwa i Ciyupite. pakamelri lra dradru an semakal yu dra trau i!” kema i Culiyē.

“pakurenangan kantu nirarengay kana Biruwa i Ciyupite. tibus kuwatis tu wanger. kuyku i, kasasepelr ku.” kema i Lomio.

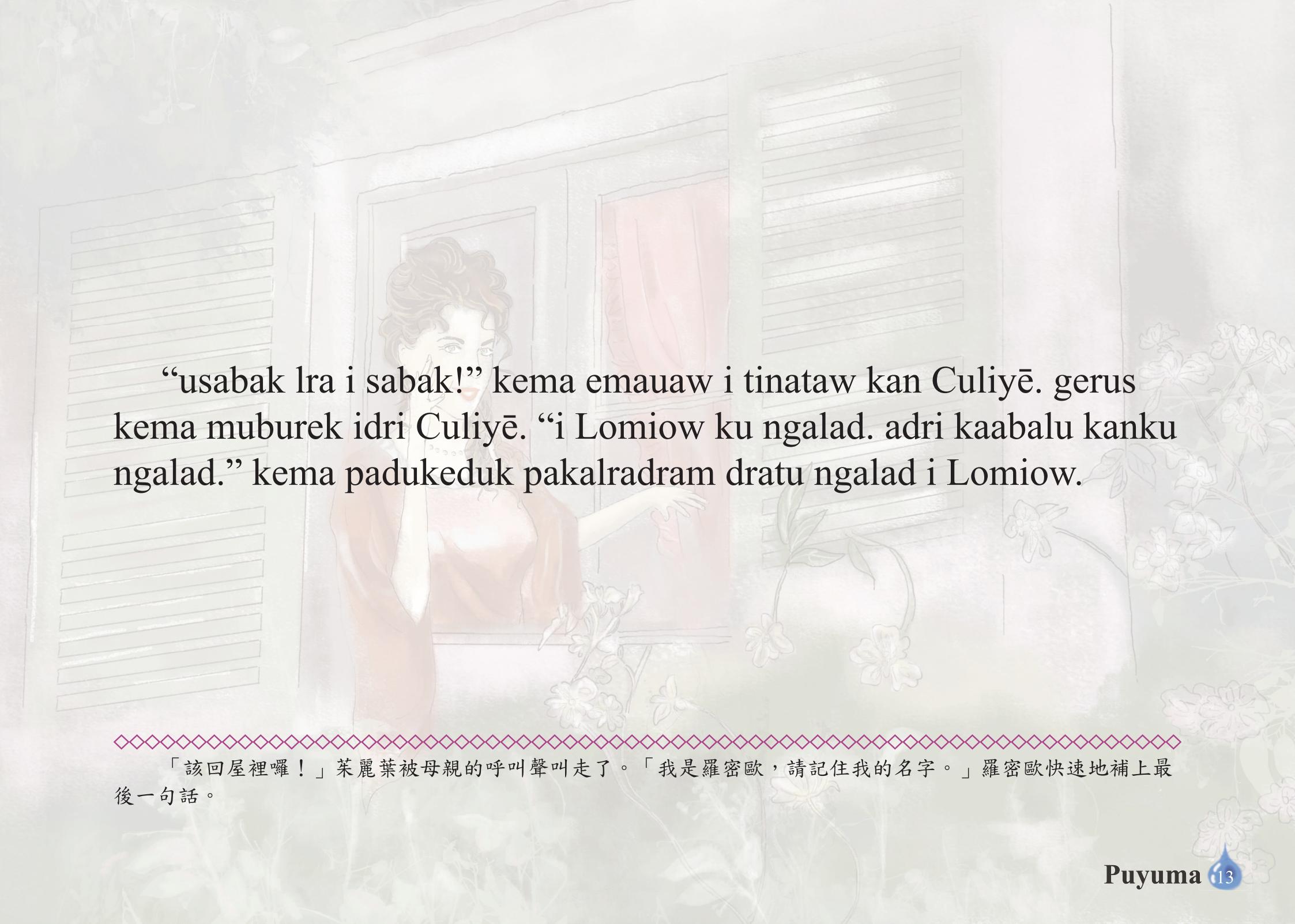
愛葉相麗茉與歐密羅讓邂逅池舞

舞會結束後，羅密歐戴著面具走向茱麗葉，伸手握起她的手說：「對不起，是愛神邱比特將妳我的手牽在一起，可否吻它一下？」

「好個愛神邱比特，你也太過諂媚了吧！」茱麗葉說。

「請你接受愛神邱比特的安排，不然他會懊悔，我也會非常失望的。」羅密歐說。

“usabak lra i sabak!” kema emauaw i tinataw kan Culiyē. gerus kema muburek idri Culiyē. “i Lomiow ku ngalad. adri kaabalu kanku ngalad.” kema padukeduk pakalradram dratu ngalad i Lomiow.

「該回屋裡囉！」茱麗葉被母親的呼叫聲叫走了。「我是羅密歐，請記住我的名字。」羅密歐快速地補上最後一句話。

musabak lra kantu saesa i Culiyē i, kuresangedralr i latalataw aw melraselras marengay dra, “salaw bangesr i Lomiow i! ulraya yu isuwa? sagar ku kanu!” kema. adru i, adri payas muburek aw mulrasedr kana lataw i makadare i Lomiow. amawna, adri malradram idri Culiyē.

“pakapukai driya nanu niyarengayan! Culiyē a! maranger ku kilrengaw dranu wanger dra sagaran kanku.” tu semangamangan kilrengaw kandri Lomiow i, mengarangara kan Culiyē dra alra rarengay driya dra manay dra inabayan dra ngay kema tu wanger.

後來茱麗葉回到房裡，倚靠在窗口輕輕說著「英俊的羅密歐啊！你在哪裡？我好喜歡你。」此時她不知道羅密歐躲在窗下並沒有離去。

「再多說一些吧！茱麗葉。我也希望聽到妳傾吐對我的愛意。」羅密歐開心地期待她能再多說些什麼甜言蜜語。

druwa i siwtawyuan kirepanauwa kan sinpusang Lawlunse i Lomiow

idri Lomiow i, kadru driya kuredrerem aw kemiyaangeanger dratu pinarekalradram aw dratu nirengayan kan Culiyē. saesungan adri alrupe aw muka i siwtawyuen mayaa kan sinpusang Lawlunse. “sinpusang, amau ku driya nanau kan Culiyē i, payas ku sagar kantaw. mararisan mi marekasagar. maranger ku mikataguwin kantaw. kudrama nu asiredaw mi aw parekataguwinu mi.” kema paseket benabati i Lomiow. magerareger aw mauliulid dra kakakuda i sinpusang.

i sinpusang i, marekainaba kanadru na druwaya rumaenan. paetreng lra tu kiniangeran dra parekainanabayn kanadru. amawna, adri mulesi idri na lremak.

羅密歐來到修道院見勞倫思神父

羅密歐還一直沉浸在兩人邂逅的甜言蜜語中，一整夜沒睡走到修道院找勞倫思神父：「神父，我愛上了茱麗葉，我們是一見鍾情，我想跟她結婚，想請神父替我們主持婚禮。」羅密歐的告白，頓時讓神父摸不著頭緒且有些驚訝。

神父跟這兩大家族都非常好，也想消弭仇恨常常居中協調，但終究無濟於事。

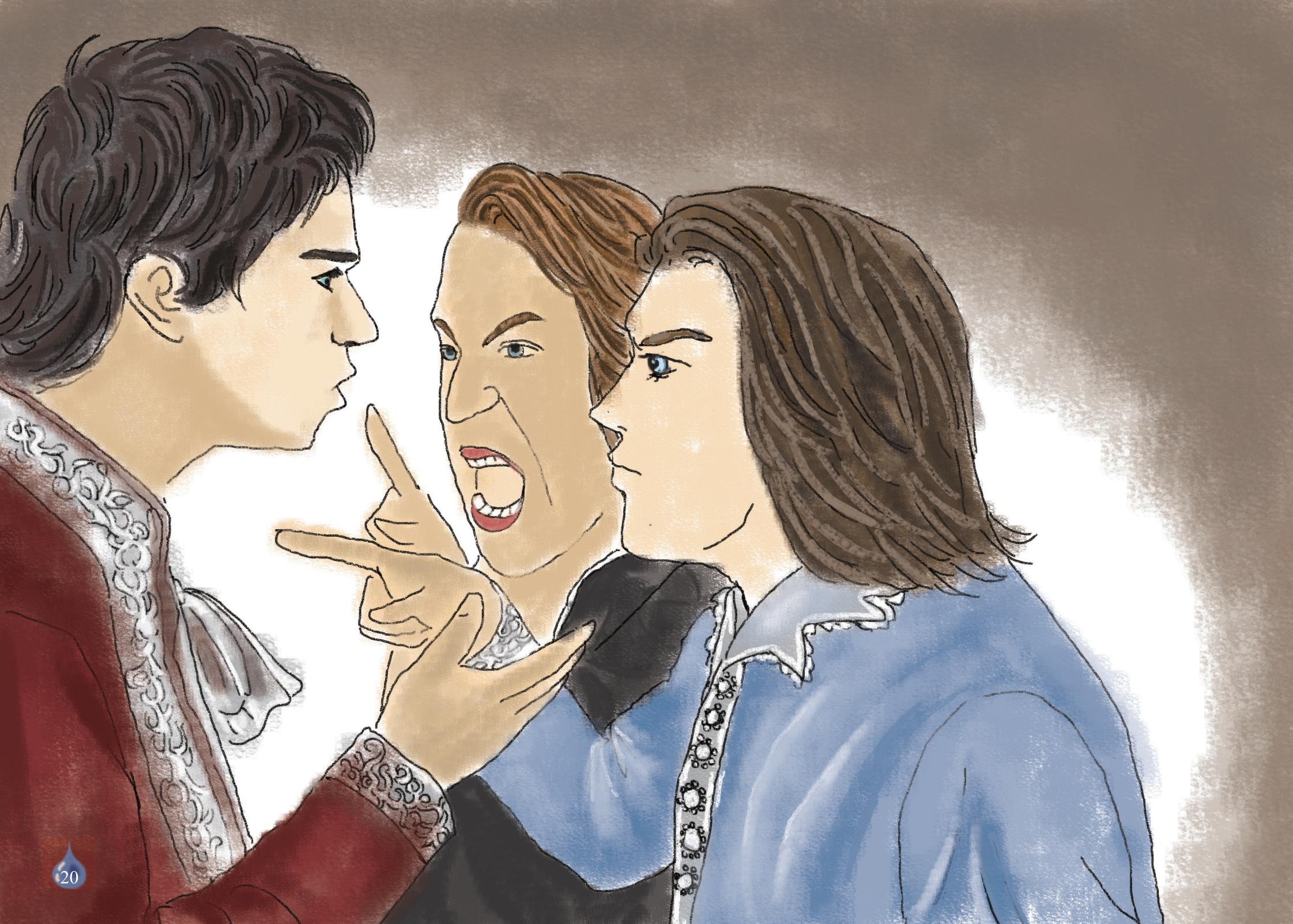

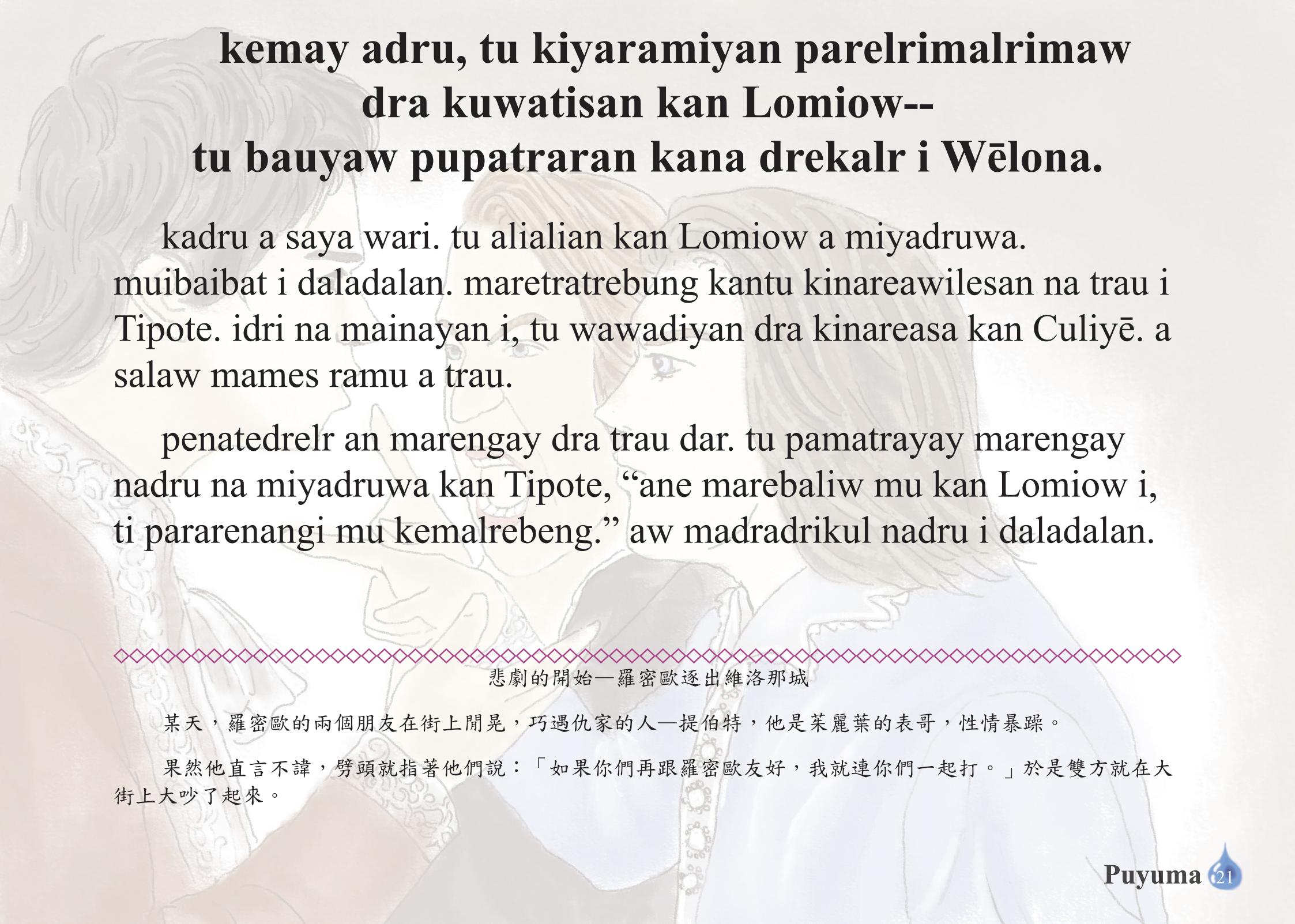
kemadri kemyanger i sinpusang, “marekasagar i Lomiow kay Culiyē garem. an ta pakurenanganay kandri nantu lremak na marekasagar aw parekainaba nadru na druwaya rumaenan i, alra kararuwa lra benakbak dratu pinarekaawilesan.” aw kemadri benabati kan Lomiow dra, “aiwa! ti asiredaw mu aw ti parekataguwinaaw mu.”

tu asiredaw kan sinpusang aw kadru i kiyukay puruma nadru na miyadruwa.

神父心想：「如果藉著羅密歐與茱麗葉這對相愛的戀情，也許這會是化解仇恨的最佳契機了。」於是就對羅密歐說：「我答應你，我會替你們主持婚禮。」

於是兩人就在神父見證之下完成了婚禮。

kemay adru, tu kiyaramiyan parelrimalrimaw dra kuwatsisan kan Lomiow-- tu bauyaw pupatraran kana drekalr i Wēlona.

kadru a saya wari. tu alialian kan Lomiow a miyadruwa. muibaibat i daladalan. maretatrebung kantu kinareawilesan na trau i Tipote. idri na mainayan i, tu wawadiyan dra kinareasa kan Culiyē. a salaw mames ramu a trau.

penatedrelr an marengay dra trau dar. tu pamatrayay marengay nadru na miyadruwa kan Tipote, “ane marebaliw mu kan Lomiow i, ti pararenangi mu kemalrebeng.” aw madradrikul nadru i daladalan.

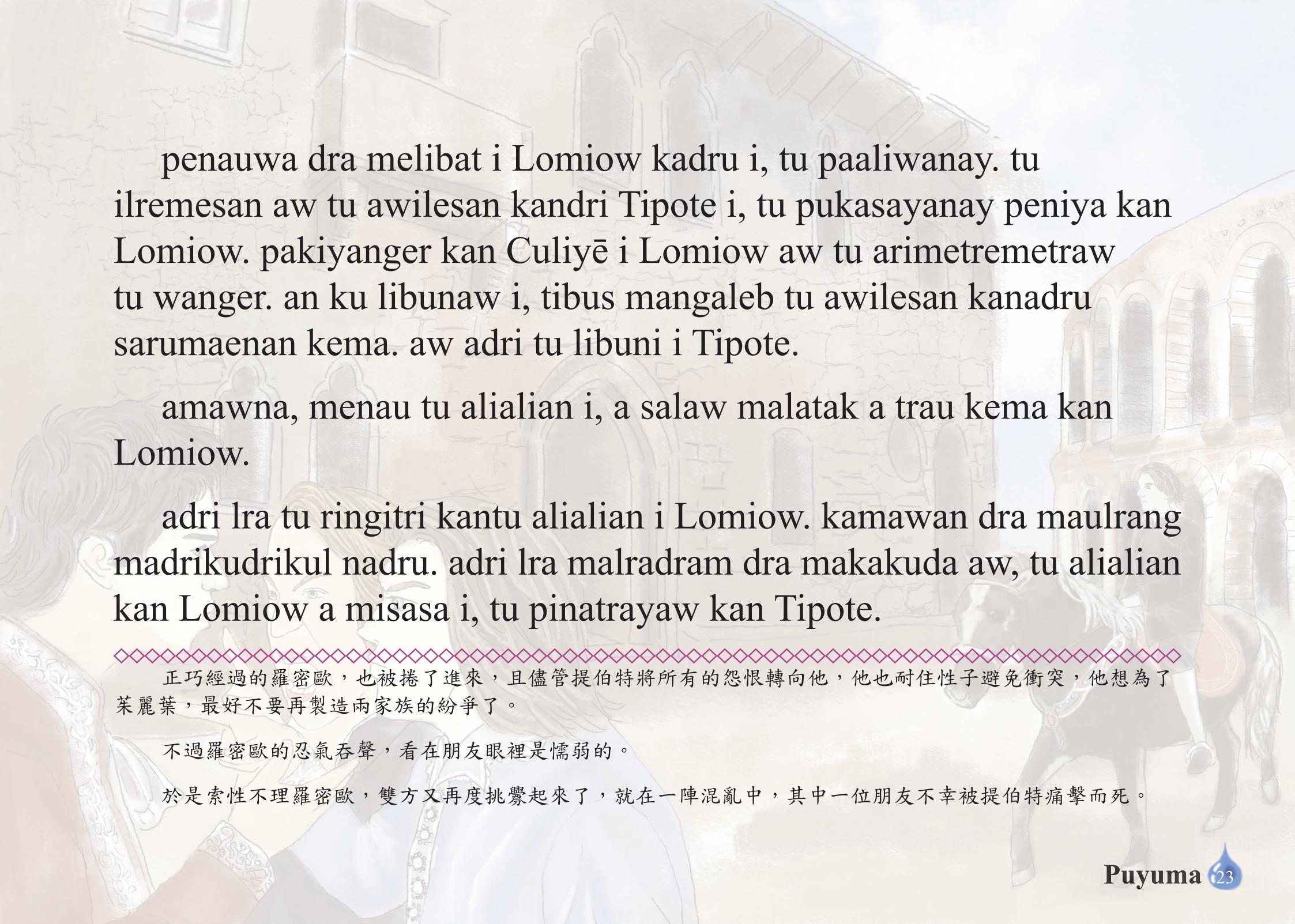

悲劇的開始—羅密歐逐出維洛那城

某天，羅密歐的兩個朋友在街上閒晃，巧遇仇家的人—提伯特，他是茱麗葉的表哥，性情暴躁。

果然他直言不諱，劈頭就指著他們說：「如果你們再跟羅密歐友好，我就連你們一起打。」於是雙方就在大街上大吵了起來。

penauwa dra melibat i Lomiow kadru i, tu paaliwanay. tu ilremesan aw tu awilesan kandri Tipote i, tu pukasayanay peniya kan Lomiow. pakiyanger kan Culiyē i Lomiow aw tu arimetremetraw tu wanger. an ku libunaw i, tibus mangaleb tu awilesan kanadru sarumaenan kema. aw adri tu libuni i Tipote.

amawna, menau tu alialian i, a salaw malatak a trau kema kan Lomiow.

adri lra tu ringitri kantu alialian i Lomiow. kamawan dra maulrang madrikudrikul nadru. adri lra malradram dra makakuda aw, tu alialian kan Lomiow a misasa i, tu pinatrayaw kan Tipote.

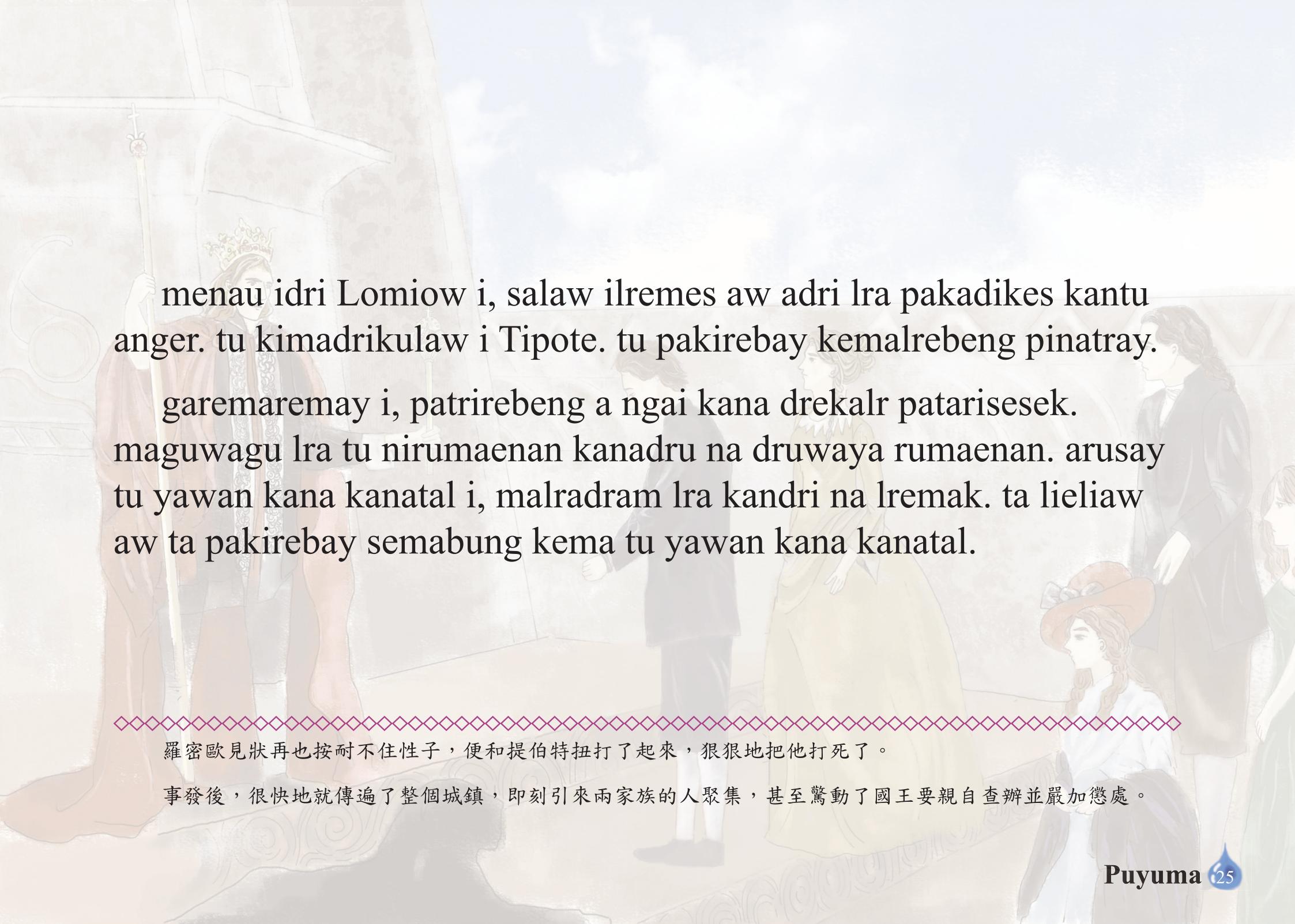
正巧經過的羅密歐，也被捲了進來，且儘管提伯特將所有的怨恨轉向他，他也耐住性子避免衝突，他想為了茱麗葉，最好不要再製造兩家族的紛爭了。

不過羅密歐的忍氣吞聲，看在朋友眼裡是懦弱的。

於是索性不理羅密歐，雙方又再度挑釁起來了，就在一陣混亂中，其中一位朋友不幸被提伯特痛擊而死。

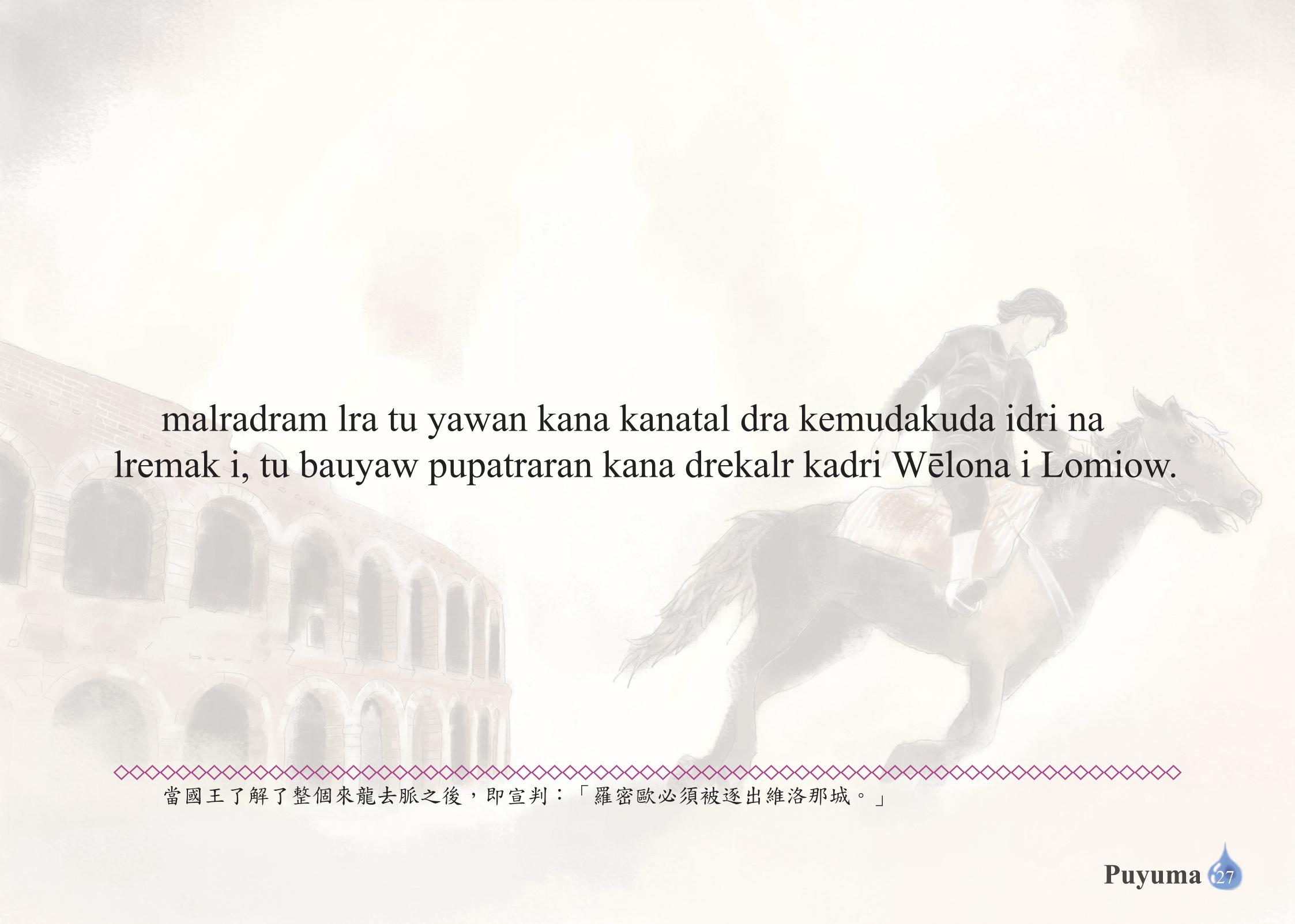
menau idri Lomiow i, salaw ilremes aw adri lra pakadikes kantu anger. tu kimadrikulaw i Tipote. tu pakirebay kemalrebeng pinatray. garemaremay i, patrirebeng a ngai kana drekalr patarisesek. maguwagu lra tu nirumaenan kanadru na druwaya rumaenan. arusay tu yawan kana kanatal i, malradram lra kandri na lremak. ta lieliaw aw ta pakirebay semabung kema tu yawan kana kanatal.

羅密歐見狀再也按耐不住性子，便和提伯特扭打了起來，狠狠地把他打死了。

事發後，很快地就傳遍了整個城鎮，即刻引來兩家族的人聚集，甚至驚動了國王要親自查辦並嚴加懲處。

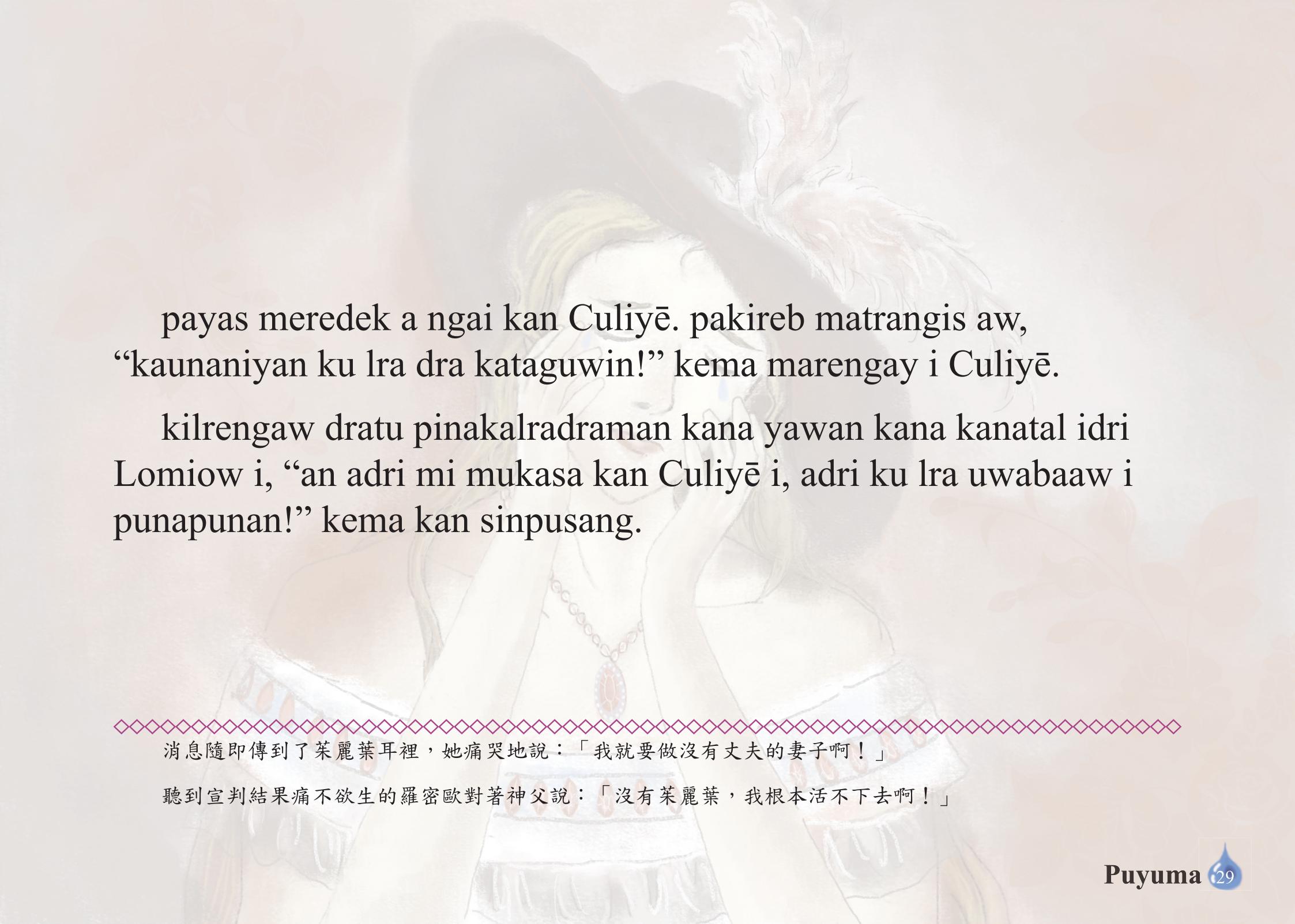

malradram lra tu yawan kana kanatal dra kemudakuda idri na
lremak i, tu bauyaw pupatraran kana drekalr kadri Wēlona i Lomiow.

當國王了解了整個來龍去脈之後，即宣判：「羅密歐必須被逐出維洛那城。」

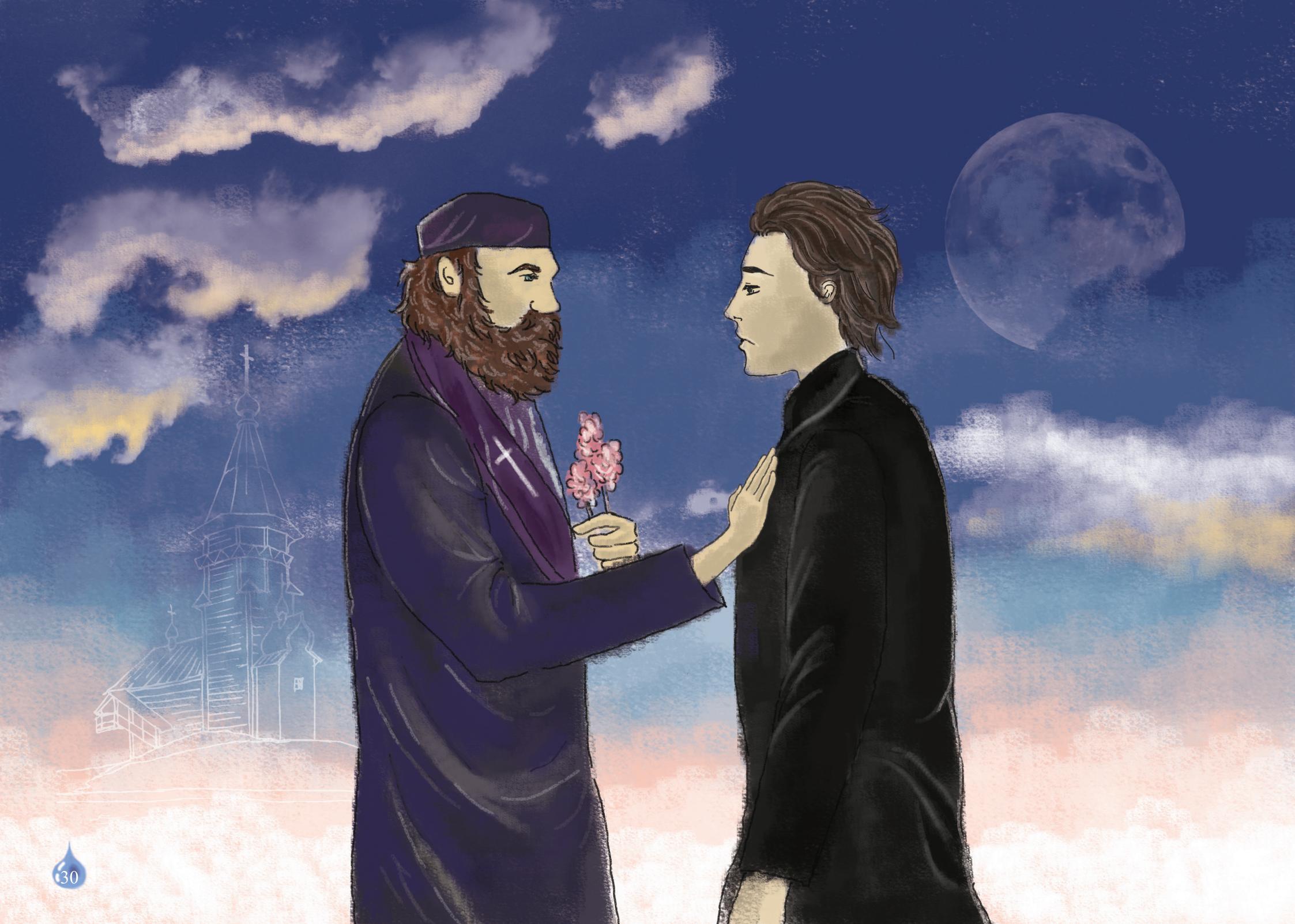
payas meredek a ngai kan Culiyē. pakireb matrangis aw,
“kaunaniyan ku lra dra kataguwin!” kema marengay i Culiyē.

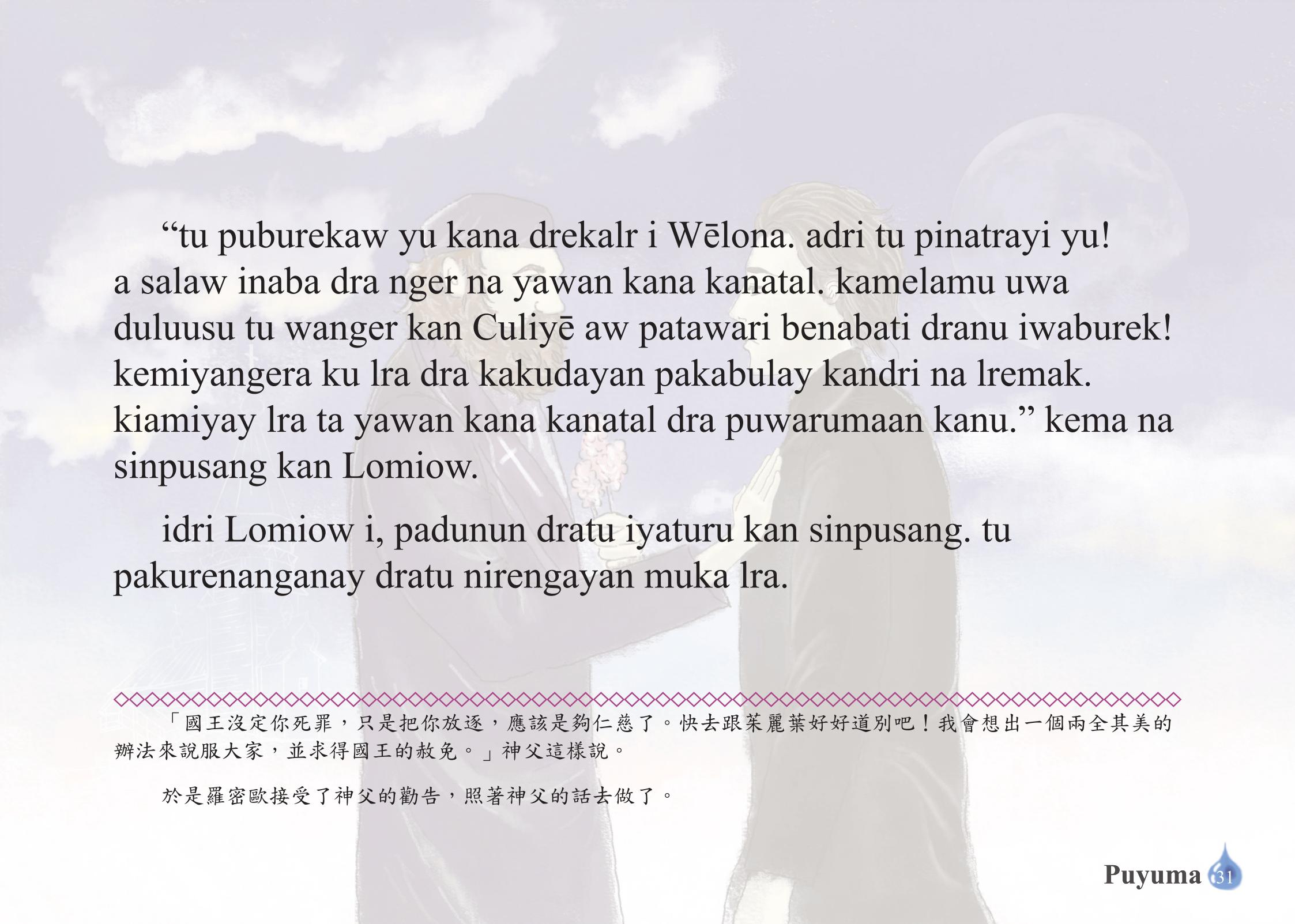
kilrengaw dratu pinakalradraman kana yawan kana kanatal idri Lomiow i, “an adri mi mukasa kan Culiyē i, adri ku lra uwabaaw i punapunan!” kema kan sinpusang.

消息隨即傳到了茱麗葉耳裡，她痛哭地說：「我就要做沒有丈夫的妻子啊！」

聽到宣判結果痛不欲生的羅密歐對著神父說：「沒有茱麗葉，我根本活不下去啊！」

“tu puburekaw yu kana drekalr i Wēlona. adri tu pinatrayi yu! a salaw inaba dra nger na yawan kana kanatal. kamelamu uwa duluusu tu wanger kan Culiyē aw patawari benabati dranu iwaburek! kemyangera ku lra dra kakudayan pakabulay kandri na lremak. kiamiyay lra ta yawan kana kanatal dra puwarumaan kanu.” kema na sinpusang kan Lomiow.

idri Lomiow i, padunun dratu iyaturu kan sinpusang. tu pakurenanganay dratu nirengayan muka lra.

「國王沒定你死罪，只是把你放逐，應該是夠仁慈了。快去跟茱麗葉好好道別吧！我會想出一個兩全其美的辦法來說服大家，並求得國王的赦免。」神父這樣說。

於是羅密歐接受了神父的勸告，照著神父的話去做了。

a salaw kasasepelran

a kinuretan kan sinpusang Lawlunse

adri driya sawariyan tu inuburekan kana drekalr i Wēlona kan Lomiow i, tu ayaanay kan temamataw dratu piyakatagaguwinan i Culiyē. amau a salaw bangesar aw a miyamanay mitrangar a bangesaran. i Palise tu ngalad.

malradram tu wanger kan Culiyē dratu kataguwin ku kan Lomiow kema. adri temubang kan temamataw. aw mayaaya dra marekudakuda dratu kaadriyan temubang. i temamataw i, tu pakalranganay dratu kinuretan.

tu sepepelran kandri Culiyē i, muka matrangisa kan sinpusang aw marengay dra, “sinpusang, adri ku wawai mikataguwin kandru na trau! pulrangi ku driya!” kema.

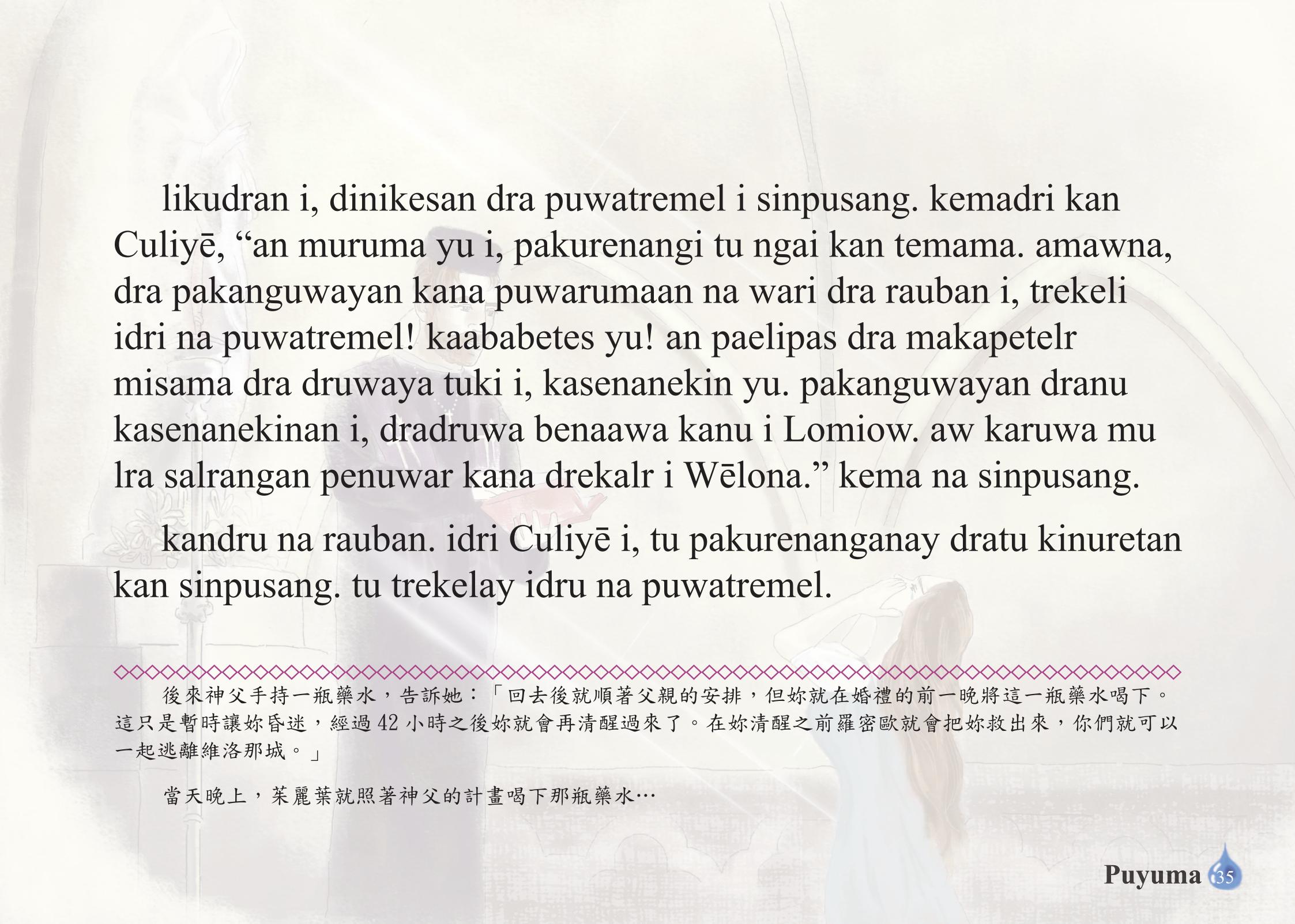
勞倫思神父悲劇的計畫

羅密歐離開維洛那城後才沒幾天，茱麗葉就被父親挑選結婚對象，是一位英俊挺拔的富貴紳士—巴里斯伯爵。

但茱麗葉心裡知道她已是羅密歐的妻子了，不可能答應父親的安排，於是用盡各種理由推辭，但父親根本不理會，盡照著自己的決定去做。

茱麗葉傷心地跑去找神父哭訴：「神父，我不能嫁給他，求你幫幫我啊！」

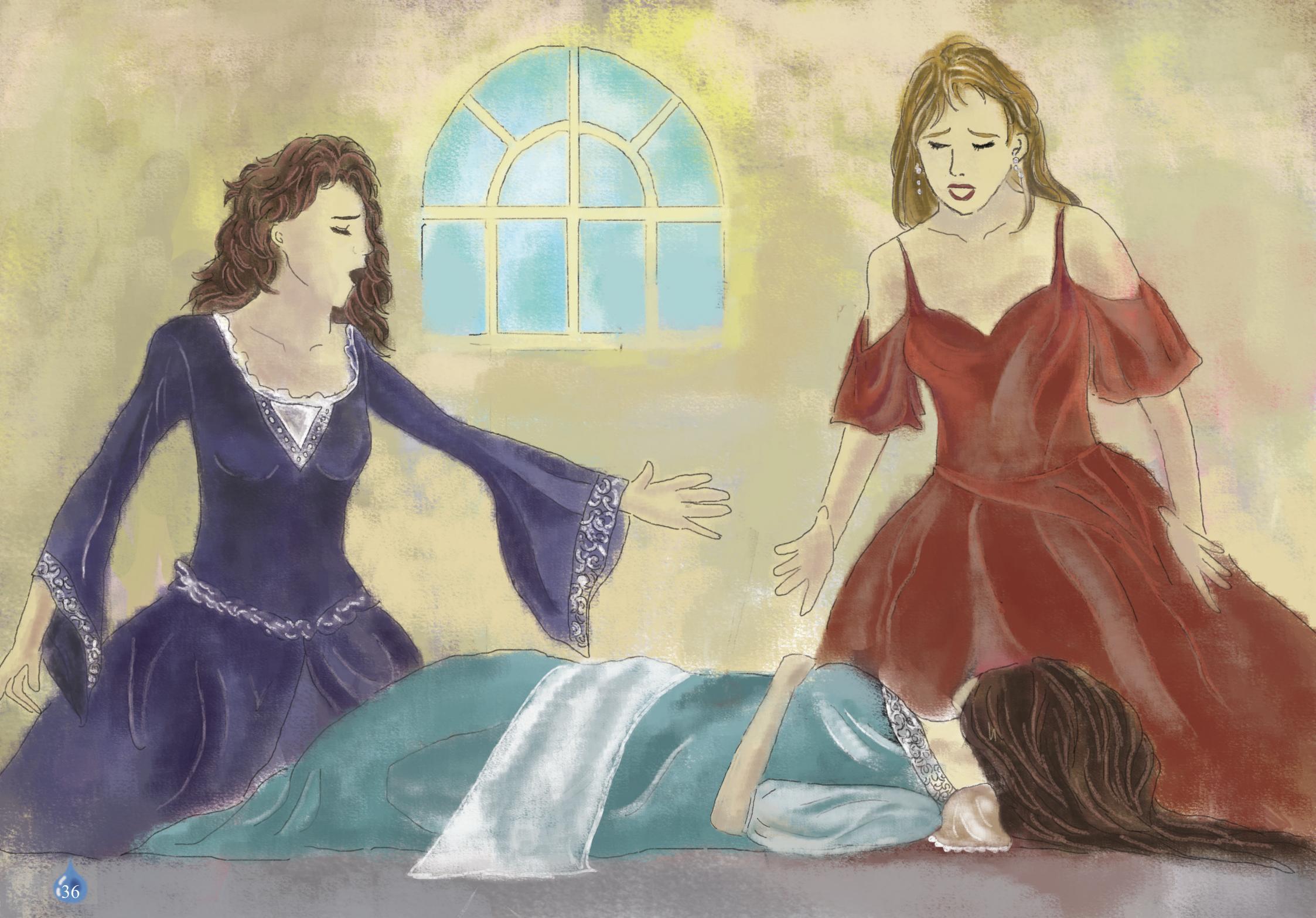
likudran i, dinikesan dra puwatremel i sinpusang. kemadri kan Culiyē, “an muruma yu i, pakurenangi tu ngai kan temama. amawna, dra pakanguwayan kana puwarumaan na wari dra rauban i, trekeli idri na puwatremel! kaababetes yu! an paelipas dra makapetelr misama dra druwaya tuki i, kasenanekin yu. pakanguwayan dranu kasenanekinan i, dradruwa benaawa kanu i Lomiow. aw karuwa mu lra salrangan penuwār kana drekalr i Wēlona.” kema na sinpusang.

kandru na rauban. idri Culiyē i, tu pakurenanganay dratu kinuretan kan sinpusang. tu trekelay idru na puwatremel.

後來神父手持一瓶藥水，告訴她：「回去後就順著父親的安排，但妳就在婚禮的前一晚將這一瓶藥水喝下。這只是暫時讓妳昏迷，經過 42 小時之後妳就會再清醒過來了。在妳清醒之前羅密歐就會把妳救出來，你們就可以一起逃離維洛那城。」

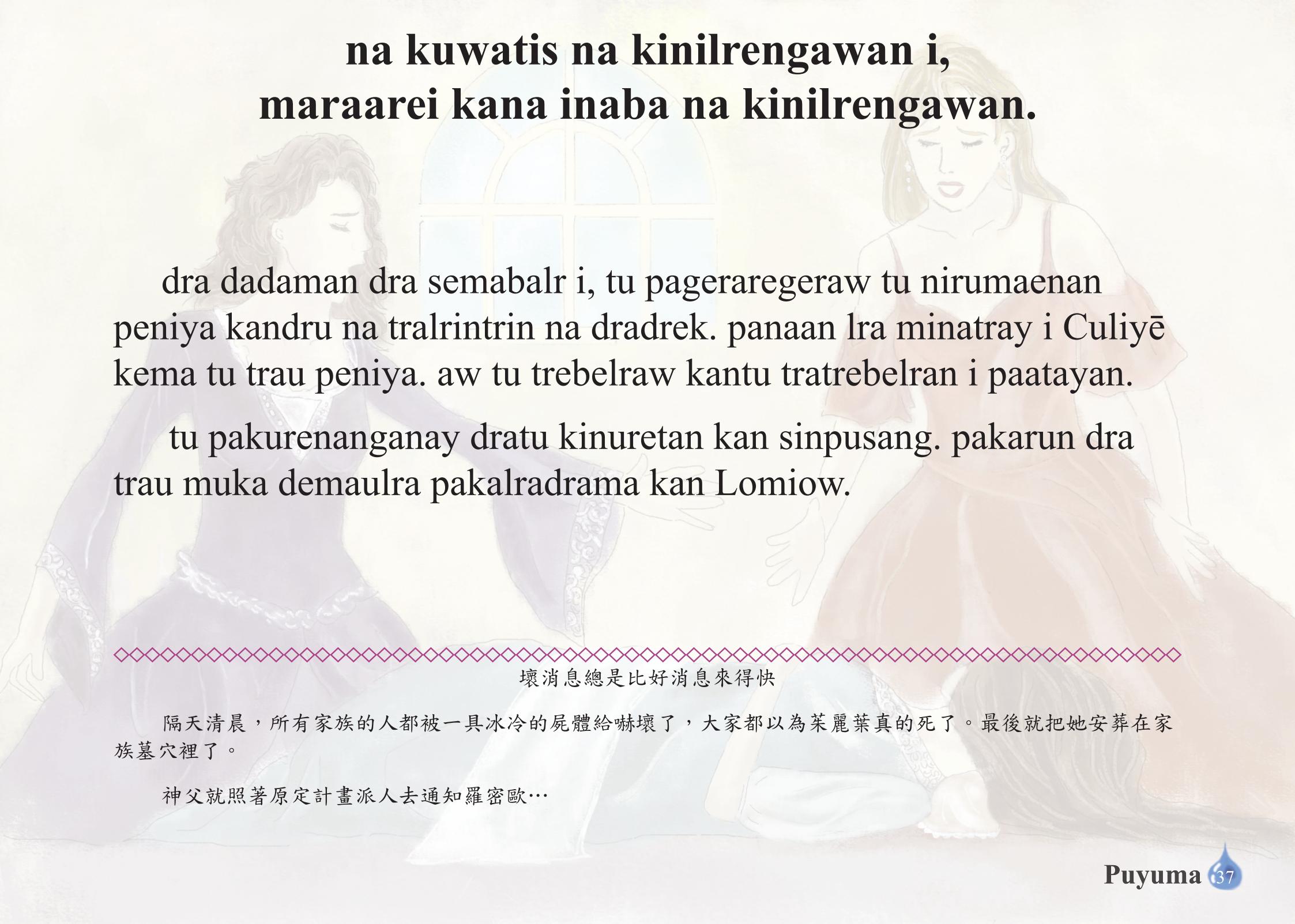
當天晚上，茱麗葉就照著神父的計畫喝下那瓶藥水…

**na kuwatis na kinilrengawan i,
maraarei kana inaba na kinilrengawan.**

dra dadaman dra semabalr i, tu pageraregeraw tu nirumaenan peniya kandru na tralrintrin na dradrek. panaan lra minatray i Culiyē kema tu trau peniya. aw tu trebelraw kantu tratrebelran i paatayan.

tu pakurenanganay dratu kinuretan kan sinpusang. pakarun dra
trau muka demaulra pakalradrama kan Lomiuw.

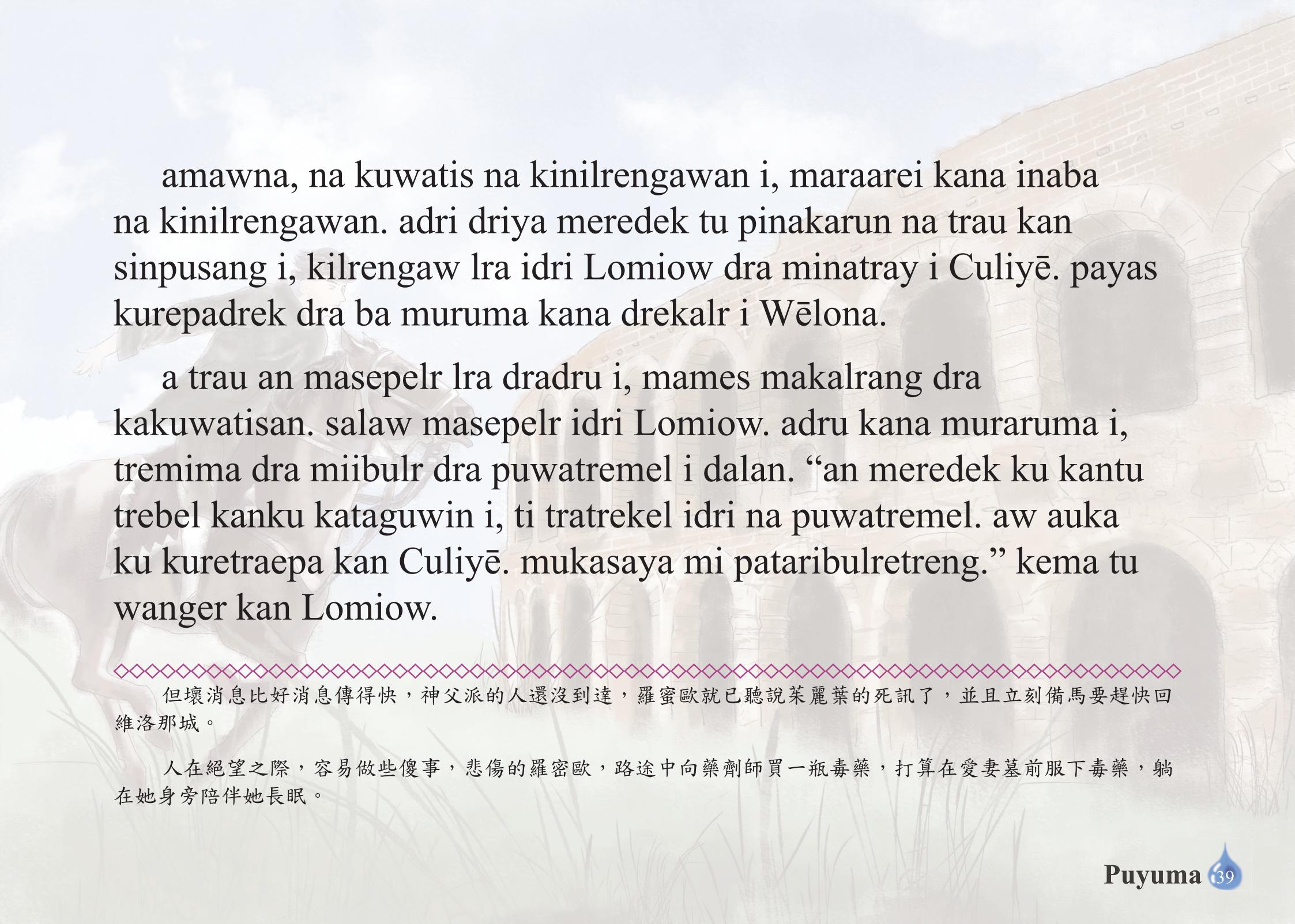

壞消息總是比好消息來得快

隔天清晨，所有家族的人都被一具冰冷的屍體給嚇壞了，大家都以為茱麗葉真的死了。最後就把她安葬在家族墓穴裡了。

神父就照著原定計畫派人去通知羅密歐…

amawna, na kuwatis na kinilrengawan i, maraarei kana inaba na kinilrengawan. adri driya meredek tu pinakarun na trau kan sinpusang i, kilrengaw lra idri Lomiow dra minatray i Culiyē. payas kurepadrek dra ba muruma kana drekalr i Wēlona.

a trau an masepelr lra dradru i, mames makalrang dra kakuwatisan. salaw masepelr idri Lomiow. adru kana muraruma i, tremima dra miibulr dra puwatremel i dalan. “an meredek ku kantu trebel kanku kataguwin i, ti tratrekel idri na puwatremel. aw auka ku kuretraepa kan Culiyē. mukasaya mi pataribulretreng.” kema tu wanger kan Lomiow.

但壞消息比好消息傳得快，神父派的人還沒到達，羅蜜歐就已聽說茱麗葉的死訊了，並且立刻備馬要趕快回維洛那城。

人在絕望之際，容易做些傻事，悲傷的羅密歐，路途中向藥劑師買一瓶毒藥，打算在愛妻墓前服下毒藥，躺在她身旁陪伴她長眠。

meredak kantu trebelr kan Culiyē idri Lomiow. maagelr dra kakurutran kantu treble kan Culiyē. palamuwa ku menau kanku kataguwin i Culiyē kema tu wanger. aru kakurutr ku kema i,

kilrengaw dra ulraya a trau a madradreki aw benabuut kantaw. “kadranga! idri na maulid dra kiyagelayan na trau! ane marebeliyas yu kandri na drekalr i, a piyanatrayan yu! duwa yu dra parekadruwasungan aw maranger yu kemuda?” a penauwa dra meredek i trebelr idri Palise. aw kema madreki kan Lomiow.

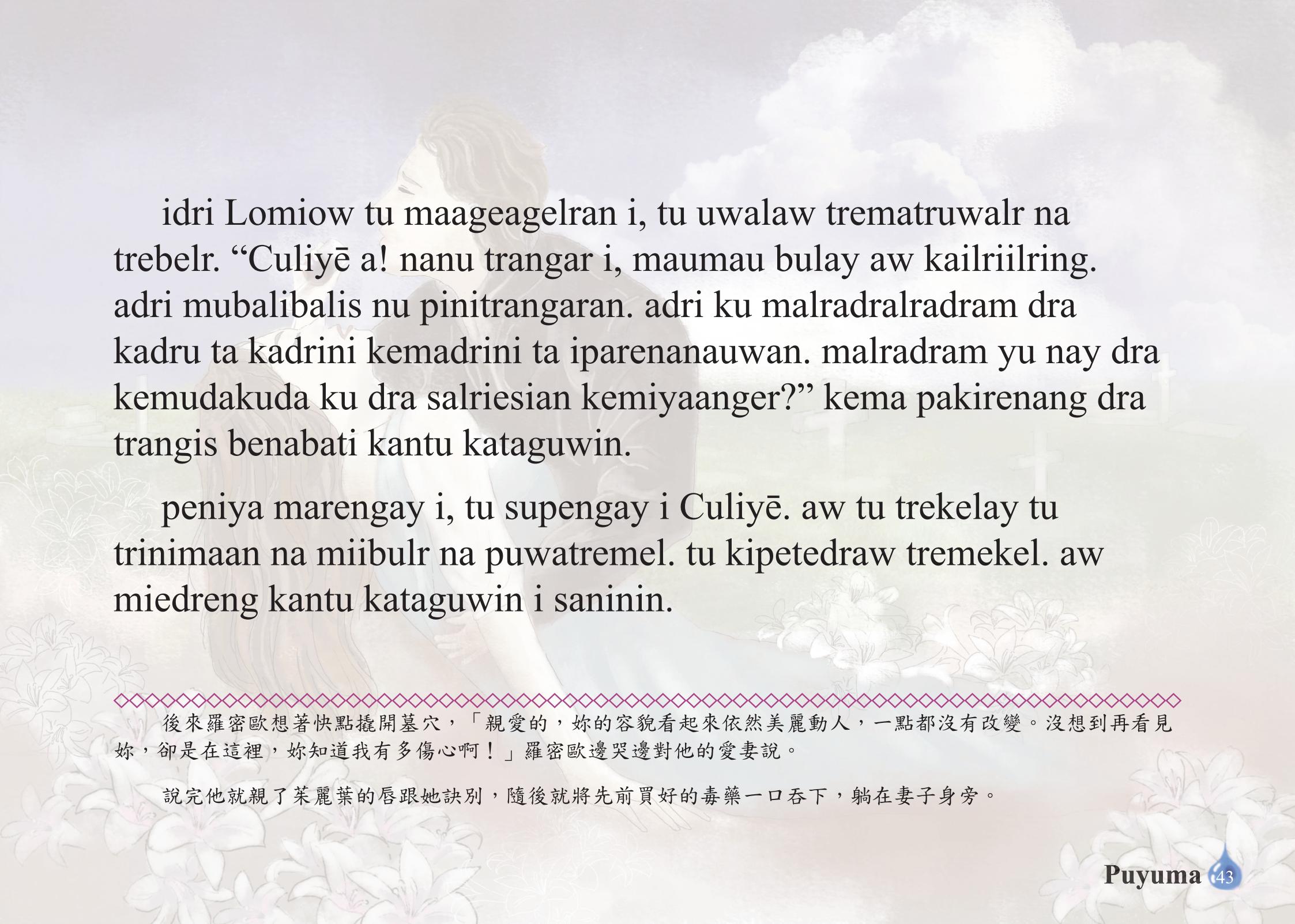
I adrunu tu sepeaepelran tu ilremelremesan kandri Lomiow i, payas temubang kan Palise, “an adri yu muburek kadri i, kamamawan yu kan baetaw na mainayan muranak!” kema. aw madradrikul nandru na miyadrwa. maretakalrawa tu pinadrikulan. tu pinatrayaw i Palise kan Lomiow.

羅密歐到達墓地，正迫不及待地要把墓撬開，想見他親愛的妻子。

突然有個陌生的謾罵聲音朝向他嚇阻，「住手！你這個卑鄙無恥的傢伙，被判了刑的罪犯，如果進了城裡就要被處死的，你深夜來這裡究竟想幹嘛？」巴里斯伯爵剛好也來到墓地。

此時羅密歐絕望氣憤地對他說：「如果你不走開，你的下場就會跟她表哥一樣」，結果巴里斯就在爭吵扭打中被羅密歐給殺死了。

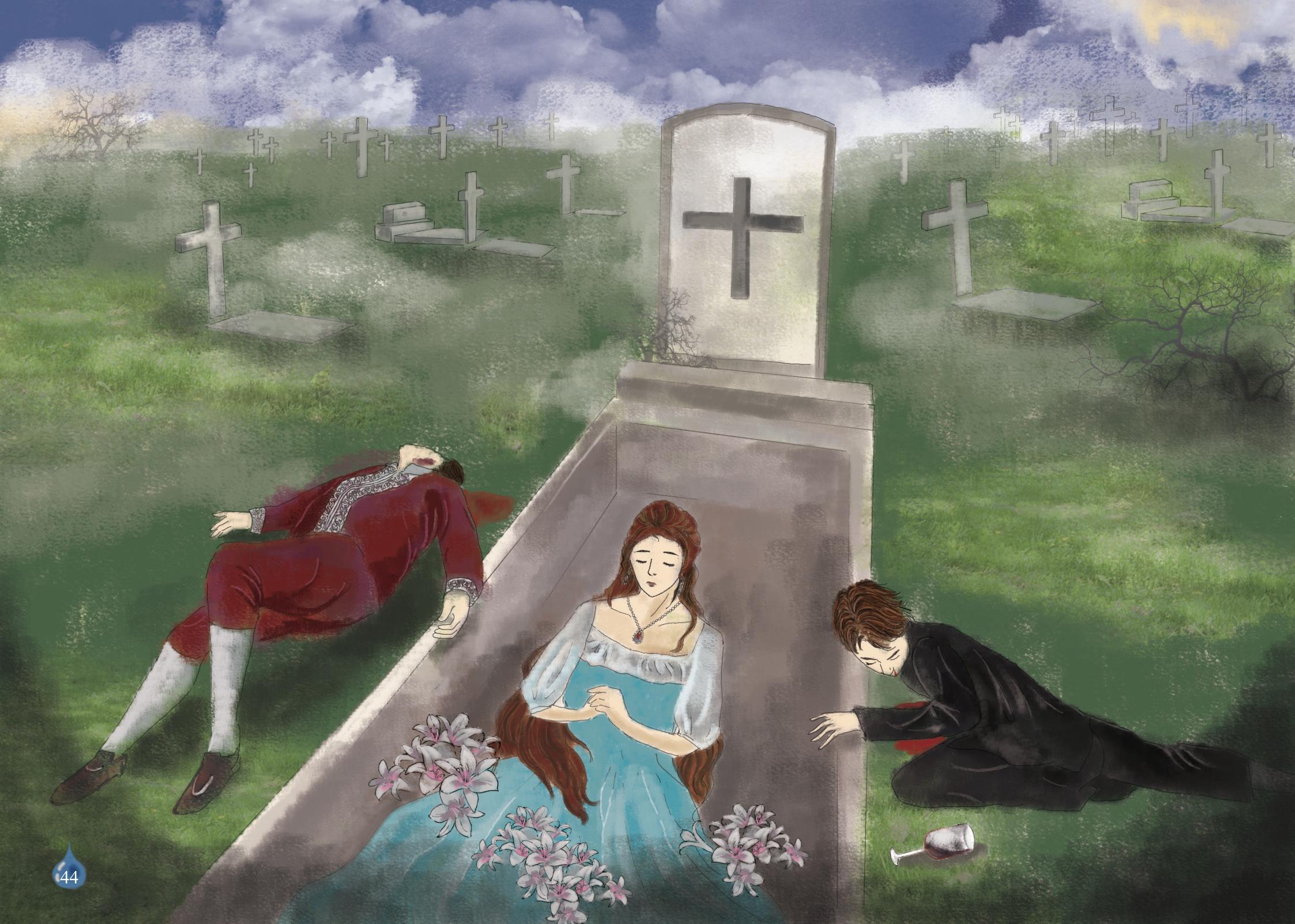
idri Lomiow tu maageagelran i, tu uwalaw trematruwalr na trebelr. “Culiyē a! nanu trangar i, maumau bulay aw kailriilring. adri mubalibalis nu pinitrangaran. adri ku malradralradram dra kadru ta kadrini kemadrini ta iparenanauwan. malradram yu nay dra kemudakuda ku dra salariesian kemiyaanger?” kema pakirenang dra trangis benabati kantu kataguwin.

peniya marengay i, tu supengay i Culiyē. aw tu trekelay tu trinimaan na miibulr na puwatremel. tu kipetedraw tremekel. aw miedreng kantu kataguwin i saninin.

後來羅密歐想著快點撬開墓穴，「親愛的，妳的容貌看起來依然美麗動人，一點都沒有改變。沒想到再看見妳，卻是在這裡，妳知道我有多傷心啊！」羅密歐邊哭邊對他的愛妻說。

說完他就親了茱麗葉的唇跟她訣別，隨後就將先前買好的毒藥一口吞下，躺在妻子身旁。

mulelep dra kuwatsian dra pinamelriyan

ilrengaw dra ngai i sinpusang. idru tu pinakarunan na trau i, adri penauwa dratu kinuretan na ladawan na tuki paredek dra ngai kan Lomiow. aw raredek lra tu uwabalrukan kandri Culiyē. i kuwadakuda an kemadru aw katatibus mulelep dra kakuwatsian i! kema na sinpusang aw, “kuykuya lra na muka i trebelr benaawa kan Culiyē.” kema kemiyanger.

meredek i trebelr i, pananaan tu kiniyangeran kan sinpusang.
menau dra tralrintrin lra tu dradrek kan Lomiuw kay Palise.

adri driya marubalruk dratu kinageraregeran kan sinpusang i, mubalruk i Culiyē dratu kinaabtesan. idri Culiyē i, menau kan sinpusang aw adri menau kan Lomiow. “ulraya isuwa i Lomiow?” kema maaya.

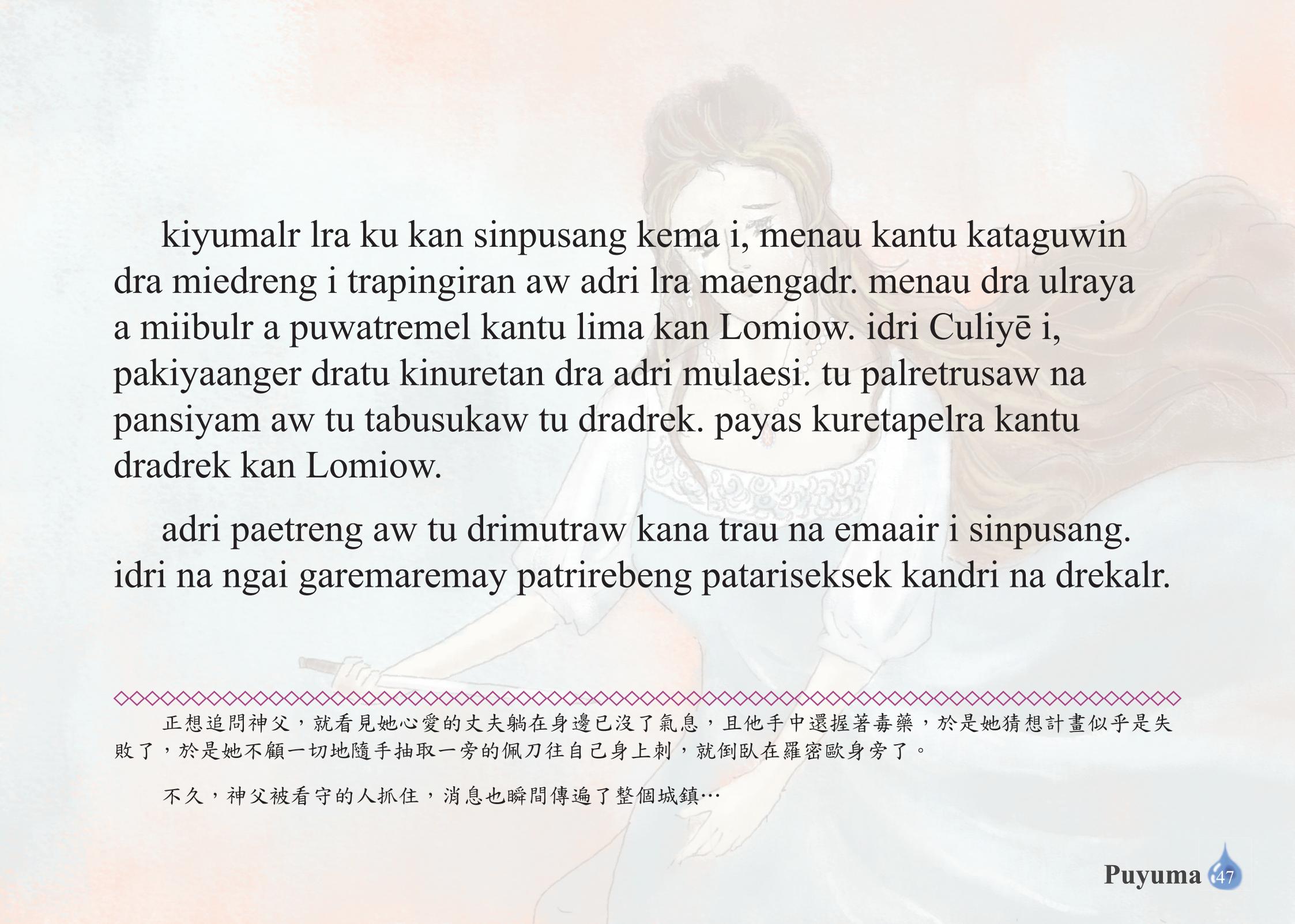
不幸的錯誤

神父聽說送訊息的人，沒有在預定的時間內將信送到羅密歐手上，又預測茱麗葉甦醒的時間快到了，心想不妙，於是想親自前往墓地要將她救出來。

到了墓地，果真不妙，神父眼前看到的是羅密歐與巴里斯兩具冰冷的屍體。

神父還來不及從驚訝中清醒，茱麗葉就從昏睡中甦醒了，她看見神父卻沒看見羅密歐，「羅密歐呢？…」她說。

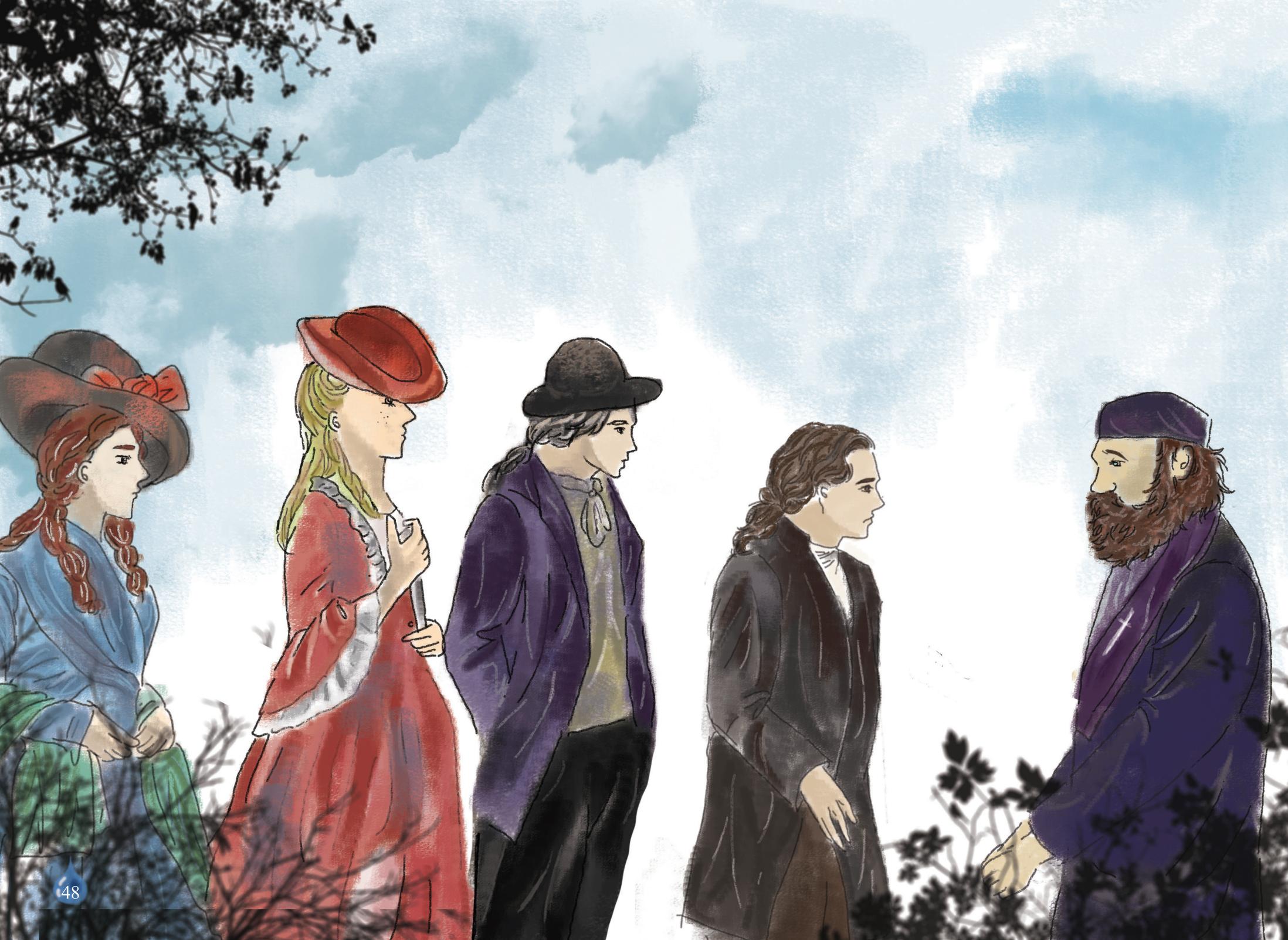
kiyumalr lra ku kan sinpusang kema i, menau kantu kataguwin dra miedreng i trapingiran aw adri lra maengadr. menau dra ulraya a miibulr a puwatremel kantu lima kan Lomiow. idri Culiyē i, pakiyaanger dratu kinuretan dra adri mulaesi. tu palretrusaw na pansiyam aw tu tabusukaw tu dradrek. payas kuretapelra kantu dradrek kan Lomiow.

adri paetreng aw tu drimutraw kana trau na emaair i sinpusang. idri na ngai garemaremay patrirebgeng patariseksek kandri na drekalr.

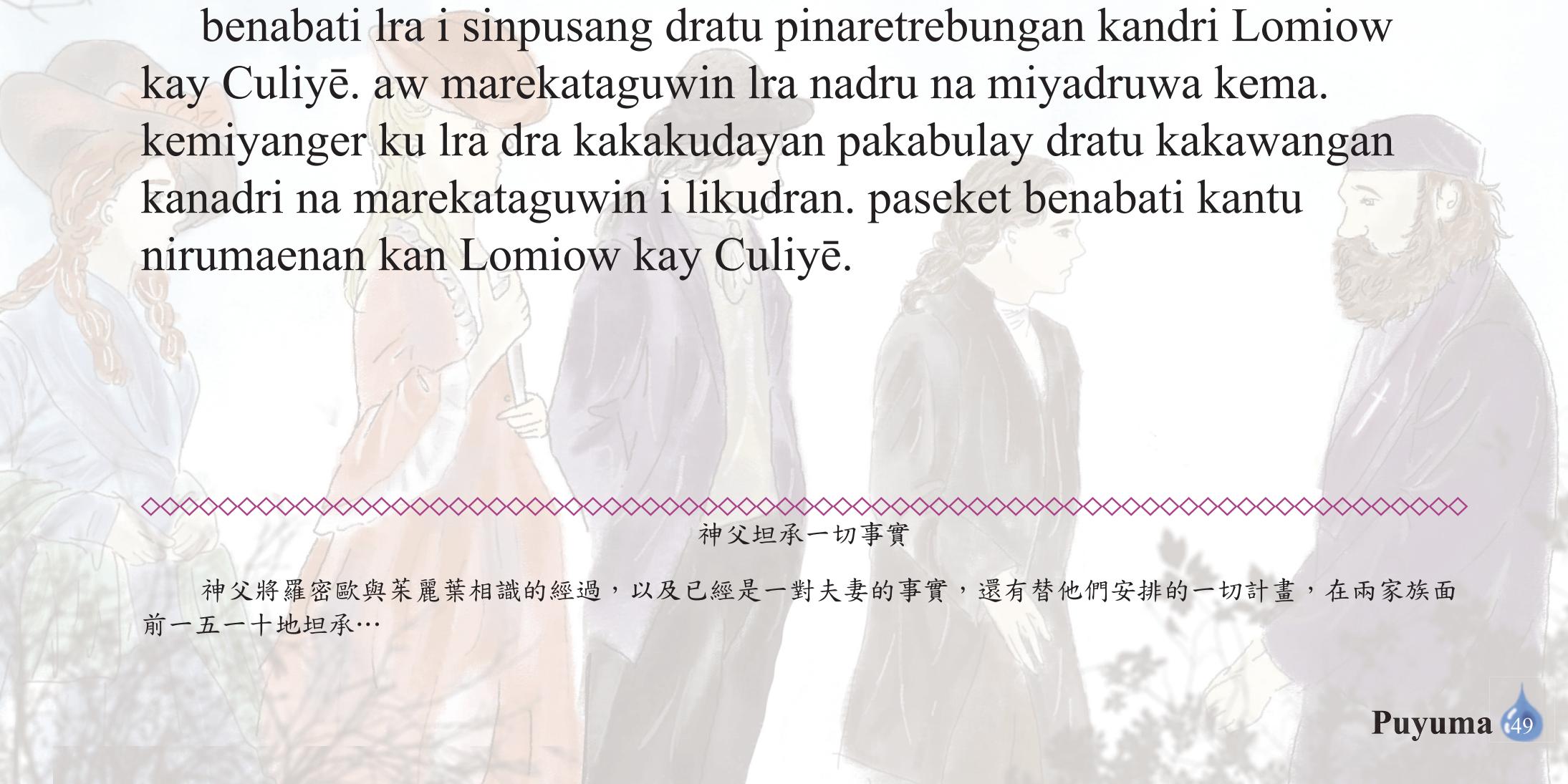
正想追問神父，就看見她心愛的丈夫躺在身邊已沒了氣息，且他手中還握著毒藥，於是她猜想計畫似乎是失敗了，於是她不顧一切地隨手抽取一旁的佩刀往自己身上刺，就倒臥在羅密歐身旁了。

不久，神父被看守的人抓住，消息也瞬間傳遍了整個城鎮…

tu kudrekudraw idri na lremak kan sinpusang

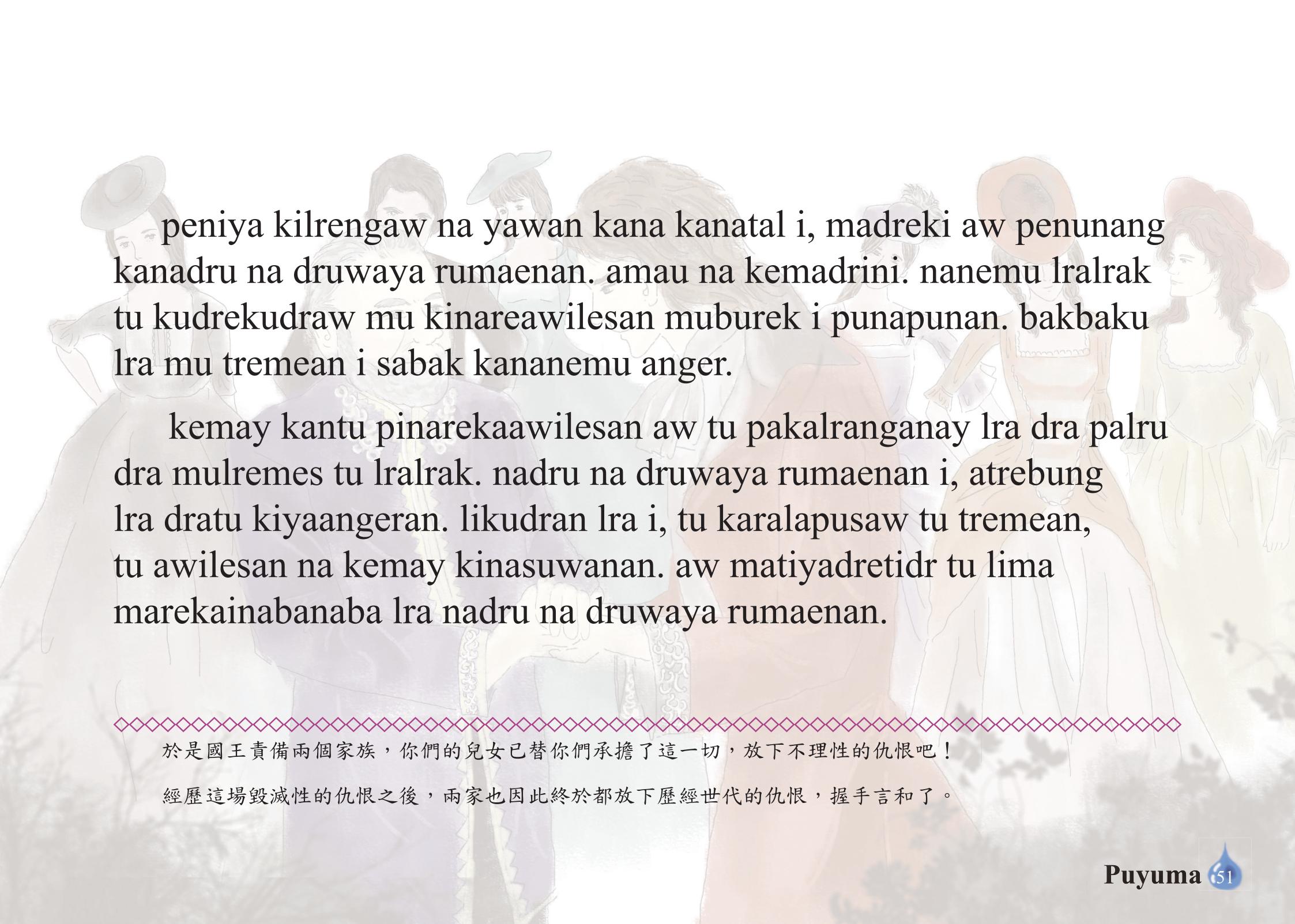
benabati lra i sinpusang dratu pinaretrebungan kandri Lomiow
kay Culiyē. aw marekataguwin lra nadru na miyadruwa kema.
kemiyanger ku lra dra kakakudayan pakabulay dratu kakawangan
kanadri na marekataguwin i likudran. paseket benabati kantu
nirumaenan kan Lomiow kay Culiyē.

神父坦承一切事實

神父將羅密歐與茱麗葉相識的經過，以及已經是一對夫妻的事實，還有替他們安排的一切計畫，在兩家族面前一五一十地坦承…

peniya kilrengaw na yawan kana kanatal i, madreki aw penunang kanadru na druwaya rumaenan. amau na kemadrini. nanemu lralrak tu kudrekudraw mu kinareawilesan muburek i punapunan. bakbaku lra mu tremean i sabak kananemu anger.

kemay kantu pinarekaawilesan aw tu pakalranganay lra dra palru dra mulremes tu lralrak. nadru na druwaya rumaenan i, atrebung lra dratu kiyaangeran. likudran lra i, tu karalapusaw tu tremean, tu awilesan na kemay kinasuwanan. aw matiyadretidr tu lima marekainabanaba lra nadru na druwaya rumaenan.

於是國王責備兩個家族，你們的兒女已替你們承擔了這一切，放下不理性的仇恨吧！

經歷這場毀滅性的仇恨之後，兩家也因此終於都放下歷經世代的仇恨，握手言和了。

i Lomio kay Culiyē

羅密歐與茱麗葉

執行單位：原住民族語言研究發展中心

總編輯：ilong moto 執行長

族語翻譯：鄭玉妹（南王卑南語）老師

美術編輯：李齊軒 繪圖師

責任編輯：A'do moco' 研究助理

施怡帆 研究助理

Tuwaq Masud 研究助理

原住民族委員會版權所有 © 2017